

ÁMOSZ KÖNYVE

1-5. FEJEZET

Ámósz így mutatkozik be nekünk:

„Ámósz beszédei, aki a tekóai pásztorok közé tartozott”.

Tekóa egy aprócska völgy, amely Betlehem közelében húzódik egészen le a Holt-tengerig. Ha az ember felmegy ahhoz az erődítményhez, melyet Heródes Betlehemtől keletre építtetett, majd ott délre fordul, megpillanthatja a Tekóa-völgyet. Erről a területről származott Ámósz, aki pásztor volt, illetve a 7. fejezetben azt is elárulja nekünk, hogy fügét termesztett.

Ámósz tehát nem próféta volt – nem egy próféta fia, nem is többgenerációs lelkipásztorok leszármazottja, hanem egy hétköznapi, egyszerű ember, mint mi. De Miközben kint a mezőn a nyáját terelgette, Isten megszólította, hogy menjen fel az északi királyságba és prófétáljon ellenük. Így hát hirtelen megjelent Bételben Ámósz, Isten prófétája, aki korábban egyszerű pásztoember és fügetermesztő volt.

„Ezt látta Izráelről Uzijának, Júda királyának, és Jeroboámnak, Jóás fiának, Izráel királyának az idejében, két évvel a földrengés előtt” (1. vers).

Gyakran a prófétai könyvek így kezdődnek: „Ez az Úr igéje, amelyet a próféta kapott...”. Ámósz viszont nem azt mondja, hogy ezek az Úr szavai, hanem így fogalmaz: „Ámósz beszédei, aki a tekóai pásztorok közé tartozott. Ezt látta Izráelről...”. Ámósz tehát az északi királyságra vonatkozó víziókat kapott az Úrtól, amikor Uzzijá volt Júdában a király. Ezek alapján Ámósz nem sokkal Ézsaiás előtt prófétálhatott, hiszen Ézsaiás Uzzijá halálakor kezdett prófétálni.

Ézsaiás könyvének 6. fejezete gy kezdődik:

„Uzzijá király halála évében láttam az Urat, magasra emelt trónon ülve. Palástja betöltötte a templomot” (1. vers).

Ézsaiás javarészt Ezékiás király uralkodásának idején prófétált, Ámósz pedig Uzzija idejében, aki Júda gazdag királya volt és 52 évig uralkodott.

De Ámósz további konkrétumokkal is szolgál: mindez Jeroboámnak, Jóás fiának, Izráel királyának az idejében, két évvel a földrengés előtt történt.

Abban az időben, körülbelül i.e.810 és i.e.792 között hatalmas földrengés sújtotta azt a területet. Olyan súlyos károkat okozott, hogy Zakariás leírása szerint az emberek riadtan menekültek. Ézsaiás is megemlíti könyvében ezt a hatalmas földrengést, amely komoly pusztulást eredményezett. Itt Ámósz könyvében pedig szintén említésre kerül.

Ámósz tehát két évvel a földrengést megelőzően kapta próféciáit az Úrtól, vagyis nagyjából i.e.800 körül szolgálhatott. Jeroboám Izráel egyik legsikeresebb uralkodója volt – az ő uralkodása alatt érte el Izráel dicsőségének tetőfokát. Jeroboám uralkodása idején Izráel nagy bőségben élt. Az anyagiakban rendkívül gazdag volt az ország, de szellemileg igencsak szegény. Isten pedig elküldi Ámósz, hogy felébressze őket hosszú szellemi álmukból.

Ámósz a következő kijelentéssel kezdi próféciáját: *„Ezt mondta: Felharsan az Úr hangja a Sionról”*.

Jóel próféta szerint, amikor Jézus Krisztus újra eljön, felharsan majd hangja a Sionról - és ebben Hóseás, illetve Ámósz is megerősíti.

„Mennydörög Jeruzsálemből, gyászba borulnak a pásztorok legelői, és elszárad a Karmel teteje” (2. vers).

Most pedig Isten arról az ítéletről szól, amely Izráel környező népeire vár majd.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Damaszkusznak, mert vas cséplőszánokkal csépeltek Gileádot” (3. vers).

Isten nem emel négy különböző vádat az egyes népek ellen – a „három, sőt négy vétke miatt” egy sajátos szófordulat, mellyel Isten kifejezi, hogy betelt haragjának pohara, és kiönti majd ítéletét Damaszkuszra, Szíria fővárosára.

„Nem bocsátok meg Damaszkusznak, mert vas cséplőszánokkal csépeltek Gileádot” – jöttek vasból készült harci kocsiakkal és elpusztították Gileádot.

„Ezért tüzet bocsátok Hazáél házára, és az megemészti Ben-Hadad palotáit” (4. vers).

Amikor Illés próféta Jezábel elől menekülve a Sínai-pusztában bujdosott, egyszer csak így szólt hozzá az Úr igéje: „Mit csinálsz itt, Illés?”. Igazság szerint Illés Jezábel elől menekült, és nem nagyon csinált semmit, mégis így felelt:

„Nagyon buzgólkodtam az Úrért, a Seregek Istenéért, mert Izráel fiai elhagyták szövetségedet, lerombolták oltáraidat, prófétáidat pedig fegyverrel ölték meg. Egyedül én maradtam meg, de az én életemet is el akarják venni” (1Királyok 19:10).

Mintha így szólt volna Illés: „Istenem, nagy bajban vagy. Rajtam kívül nem maradt más, aki képviselhetne téged, de most engem is meg akarnak ölni!”.

Isten másodszor is megszólította Illést: „Illés, mit csinálsz itt?”. Mivel Illés elsőre nem értette a kérdést, az Úr megismételte azt. De Illés még a második alkalommal sem értette a kérdést, és ugyanazt válaszolta az Úrnak. Majd az Úr így szólt Illéshez: „Menj, kelj ismét útra a pusztán át, Damaszkuszba, és amikor odaérsz, kend fel Hazáélt Arám királyává Benhadad helyett!”. Más szóval: „Illés, most épp nem csinálsz semmit itt a pusztában. De van számodra egy feladatom: Gyerünk, indulj, kelj útra ismét!”. Az Úr tehát újra visszahívta a prófétát a szolgálatba.

Később, amikor Elizeust, Illés tanítványát odahívták Hazáélhoz, akit korábban Illés próféta kent fel Isten parancsára, Elizeus sírva fakadt. *„Hazáél megkérdezte: Miért sírsz, uram? Ő így felelt: Mert megtudtam, hogy milyen veszedelmet hozol Izráel fiaira. Erődjeiket fölperzseled, ifjaikat fegyverrel ölöd meg, csecsemőiket sziklához vágod, és terhes asszonyaikat felhasogatod. Erre azt mondta Hazáél: Ugyan micsoda a te szolgád, ez a kutya, hogy ilyen nagy dolgokat vihetnék véghez?”* (2Királyok 8:12-13). Hazáélnak igen rosszul estek Elizeus szavai. Az Igében viszont tényleg arról olvasunk, hogy egy napon Hazáél megtámadta Izráelt, és pontosan azt tette, amit Elizeus előre megjövendölt.

Most azonban elérkezett az idő, hogy három, sőt négy vétke miatt Isten megbüntesse Damaszkuszt és Szíriát. Isten pedig azt is elárulja nekünk, milyen formában érkezik Szíria büntetése: *„Ezért tüzet bocsátok Hazáél házára”* – akit Illés kent fel, és aki oly kegyetlenül bánt Isten népével –, *és az megemészti Ben-Hadad palotáit*” – Hazáél Benhadad utódja volt, akit Hazáél maga ölt meg, hogy uralkodóként a helyébe léphessen.

„Letöröm Damaszkusz zárait, kiirtom az Áven-völgyből az uralkodót, és Bét-Édenből a fejedelmet. Fogságba megy az arám nép Kírbe – mondja az Úr” (4-5. vers).

Kír Asszíriában feküdt, és pontosan úgy, ahogyan azt Isten Ámószon keresztül megjövendölte, az asszírok megtámadták Szíriát, elfoglalták és elpusztították, a damaszkusziakat pedig fogolyként Kírbe, Asszíriába hurcolták. A prófécia tehát szó szerint beteljesült.

A következő prófécia a filiszteusok és országuk ellen szól. A filiszteusoknak öt meghatározó városa volt, és ha jól emlékszem, négy közülük említésre is kerül Ámósz prófeciájában. Gáza a filiszteusok egyik legfontosabb városa volt – Ekrón, Asdód és Asekelón mellett.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Gázának, mert a foglyokat mind elhurcolták, és kiszolgáltatották Edómnak” (6. vers) .

Amikor leigázták Isten népét, a foglyokat eladták vagy odaajándékozzák az edómiaknak, akik Isten népének fő ellenségei voltak.

„Ezért tüzet bocsátok Gáza várfalára, és az megemészti palotáit. Kiirtom Asdódból” – egy tengerparti, megerősített város – „az uralkodót, és Asekelónból a fejedelmet” – egy másik tengerparti város. „Azután Ekrón ellen fordulok, elpusztul a filiszteusok maradéka is, - mondja az én Uram, az Úr” (7-8. vers).

Hányan találkoztatok mostanában filiszteussal? Látjátok, Isten Igéje beteljesedett – a filiszteusok eltűntek, többé nem léteznek.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Tírusznak” – Tírusz szintén tengerparti város volt, az ókori föníciaiak főhadiszállása, egy rendkívül gazdag és nagy hatalommal bíró királyság. Kereskedelmi flottájuk uralta a Földközi-tengert. Ők szállították az értékes árut keletről – ők látták el mindenféle portékával az európai piacokat. Tírusz sokáig Izráel barátja volt. Dávid és Hírám annakidején szövetséget kötöttek egymással, melyet Salamon, Dávid fia is tiszteletben tartott. Hírám, Tírusz királya szolgáltatta a cédrusokat Dávid palotájához, később pedig Salamon hatalmas templomához. Idővel azonban Tírusz is Izráel ellen fordult – így ellenük is prófétál az Úr.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Tírusznak, mert a foglyokat mind kiszolgáltatták Edómnak, nem törődtek a testvéri szövetséggel” (9. vers).

Isten a filiszteusokkal is ugyanezzel vádolta, Tírusz esetében viszont hozzáteszi: „nem törődtek a testvéri szövetséggel”. A testvéri szövetség Dávid és Hírám között jött létre. Hírám Dávid nagy csodálója volt. A tírusziak azonban idővel megszegték a szövetséget.

Isten egymás után hirdet ítéletet a környező népek felett – Asszíria, a filiszteusok, Tírusz, majd az edómiak, az ammóniak, a moábiak felett. Ezeket azért ítéli el, mert rosszul bántak Isten népével, Izráellel. Igen, Isten népe is rosszat tett, és Isten rájuk is kiöntötte ítéletét, de Isten azt is egyértelműen kijelentette, hogy senki sem érintheti felkentjeit, és nem bánthatja prófétáit. „Ne nyúljatok fölkenetjeimhez, prófétáimat se bántsátok!” (2Kró. 16:22).

Ábrahámnak pedig ezt mondta Isten: „Megáldom a téged áldókat, és megátkozom a téged gyalázókat” (1Móz. 12:3). Nem számít tehát, hogy mennyire szörnyen viselkedik Izráel népe, egy újjal se nyúlj hozzá!

Tudjátok, lehet, hogy az én gyermekeim is szégyenletesen viselkednek, de ti akkor sem nyúlhattok hozzájuk! Majd én megnevelem őket. Ha valaki hirtelen itt teremne és akár egy újjal is bántani merné a gyermekeimet, azonnal a védelmükre kelnék.

Ezt teszi Isten is, amikor valaki kezét emel gyermekeire. Való igaz, hogy Izráel népe rossz fát tett a tűzre és megérdemelte a büntetést, de ne feledjük, hogy Isten a büntetés jogát önmagának tartja fenn. Mintha azt mondaná: „Majd én foglalkozom az üggyel. Ti viszont ne merjetez hozzájuk nyúlni!”.

Véleményem szerint így van ez mind a mai napig – Isten ma is megáldja azokat, akik áldják az ő népét, és megátkozza az őket gyalázókat. Amikor pedig eljön az ítélet napja, Jézus Krisztus visszatér, ahogy arról a Máté 25-ben olvashatunk, és összegyűjti a népeket az ítéletre, az Izráellel szembeni viselkedésük alapján ítéli majd meg őket.

Egyetlen olyan nép sem maradt meg bőségben, amely bántani merte Isten népét, Izráelt. Bizony jobban tesszük, ha nagyon is odafigyelünk arra, hogy mit mondunk és

mit teszünk, amikor Izráelről van szó. Mindegyik esetben azt látjuk tehát, hogy Isten azért ítélte meg a felsorolt népeket, mert azok rosszul bántak népével, Izráellel.

„Ezért tüzet bocsátok Tírusz várfalára, és az megemészti palotáit” (12. vers).

Erre Nebukadneccár uralkodása idején került sor. Akkor részben teljesedett be a prófécia, Nagy Sándor idején pedig teljesen. Tírusz elpusztult. Ezékiel könyvében még kiterjedtebb próféciát találunk Tírusz ellen, mely részletesen leírja Tírusz ostromát először Nebukadneccár, majd később Nagy Sándor vezetésével.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Edómnak” –

Edóm Izráeltől délkeletre feküdt, a Holt-tengertől délkeletre. Edóm területe napjainkra szinte teljesen pusztasággá vált.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Edómnak, mert fegyverrel üldözte testvérét, nem ismert irgalmat, szüntelen tombolt haragja, megőrizte dühét mindvégig” (11. vers).

Az edómiak Ézsau leszármazottai voltak, Ézsau pedig Jákób ikertestvére volt, így Isten testvérnépként tekintett Izráelre és Edómra. Ézsau Jákób iránti gyűlölete azonban leszármazottaiban élt tovább – az edómiak Izráel legfőbb ellenségei voltak. Minden adandó alkalmat megragadtak arra, hogy megtámadják az országukat. Amikor Izráel egyike ellensége északról támadt, az edómiak délen azonnal támadásba lendültek. Minden alkalmat megragadtak, hogy Izráelt elpusztítsák – kitartóan gyűlölték Isten népét.

Az utolsó edómiak a feljegyzések szerint Nagy Heródes családjának tagjai voltak, halálukkal azonban az edómiak is kivesztek a történelemből. Isten nekik is ítéletet ígér, mert fegyverrel üldözték testvérüket, Izráelt. Soha nem szánták meg Isten népét és haragjuk sosem csillapodott.

„Ezért tüzet bocsátok Témánra” – Edóm fővárosára – „és az megemészti Bocra palotáit”.

A következő prófécia az ammóniak ellen irányul. Ha megvizsgáljuk az ammón kifejezést, azt látjuk, hogy egyetlen magánhangzó megváltoztatásával megkapjuk az Amman szót, amely a mai Jordánia fővárosát jelenti. Az ammóniak földje Jeruzsálemtől északra húzódott a Nagy Hasadék völgyön át azon a területen, ami napjainkban Ammannak felel meg.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg az ammóni népnek, mert felhasogatták Gileád terhes asszonyait, hogy megnöveljék területüket” (13. vers).

Gileádot hirtelen igázták le a szíriaiak, magukra is vonták emiatt Isten ítéletét. Most pedig az ammóniak is.

„Hogy megnöveljék területüket”. Behatoltak Ciszjordániába, hogy megnöveljék területüket. Nem sok változott azóta, ugye? Még mindig problémák adódnak abból, hogy az 1967-es háborúban Jordániát elűzték Ciszjordániából, és mind a mai napig próbálják visszaszerezni ezeket a területeket.

„Ezért tüzet gyújtok Rabba várfalán, és az megemészti palotáit harci zajban a csata napján, szélvészben a vihar napján. Királyuk fogságba kerül vezéreivel együtt – mondja az Úr” (14-15. vers).

Majd a moábiak következnek. Az ammóniak és a moábiak szomszédos területeken laktak.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Móábnak, mert mésszé égette Edóm királyának csontjait” (1. vers) – ez az igevers arra utal, amikor megszentelténítették Edóm királyát. Egy meszesgödörbe dobták, teste ott rothadt szét.

„Ezért tüzet bocsátok Moábra, és az megemészti Kerijjót palotáit. Csatazajban hal meg Móáb népe, harci lárma és kürtzengés közben. Kiirtom belőle a bírót, és vele együtt minden vezérét megölöm – mondja az Úr” (2-3. vers).

Miután ítéletet hirdetett a környező népek felett, Isten most tulajdonképpen saját népéhez intézi prófeciáját. Hamarosan Izráelhez is eljut, előbb azonban Izráel szomszédja, Júda ellen, vagyis a déli királyság ellen profétál.

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Júdának, mert megvetették az Úr törvényét”.

Pál azt írja, hogy akik megkapták a törvényt, azokat a törvény szerint ítélik majd meg, akiknek viszont nem adatott törvény, ítéletük sem a törvény alapján történik majd. Ennek klasszikus példáját találjuk ebben az igerészben. Érdekes, hogy amint Isten a moábiakra és ammóniakra, az Edómra és Tíruszra, a filiszteusokra és a szíriaiakra váró ítéletről beszél, minden egyes esetben olyan erkölcsi vétkeket említ, melyekről mindannyian jól tudjuk, hogy helytelenek. Nem azért vagyunk vele tisztában, mert kiválóan ismerjük a törvényt, hanem mert minden ember rendelkezik egy beépített ismerettel, mely alapján különbséget tud tenni jó és rossz között. Isten egyik esetben sem említi a törvényt. Isten ezeket a népeket a törvényen kívül ítéli meg. Mindannyian érezzük, égbekiáltó bűn, amikor valaki karddal terhes asszonyokat hasogat fel. Önkéntelenül is elítélendőnek tartjuk. Így van ezzel minden ember.

Isten tehát nem említi a törvényt, amikor a környező népek ítéletéről szól, akik nem kapták meg Isten törvényét. A törvényen kívül ítéli meg őket Isten, de mindenképpen megítéli. Azokat azonban, akiknek megadta a törvényt – és Isten elmondja, hogy rájuk is ítélet vár -, a törvény alapján ítéli majd meg. Akiknek megadatott a törvény, azokat Isten a törvény alapján ítéli majd meg. Akiknek viszont nem adatott meg a törvény, azokat Isten belső, ösztönös tudásuk alapján ítéli meg, mely segít nekik különbséget tenni jó és rossz között.

Júda esetében azt láthatjuk, hogy megvetették Isten törvényét,

„és nem tartották meg rendelkezéseit. Tévelygésbe vitték őket bálványaik, amelyeket elődeik követtek” (4. vers). „Ezért tüzet bocsátok Júdára, és az megemészti Jeruzsálem palotáit” (5. vers).

Most pedig Izráelhez fordul az Úr:

„Így szól az Úr: Három, sőt négy vétke miatt nem bocsátok meg Izráelnek, mert eladják pénzért az igazat, és egy pár saruért a szegényt” (6. vers).

Izráelben elnyomták a szegényeket. Bizony egy ujjal se érintsd a zsidókat, mert Isten megvédi őket, de a szegényeket se sanyargasd, mert Isten nekik is a védelmükre kel! Érdekes, hogy Isten mindig kiáll a szegények mellett. Isten szívéen viseli a

szegények sorsát, meghallja kiáltásukat, és védelmükre kel. Izráelben pedig elnyomták a szegényeket.

„Azt kívánják, hogy a nincstelenek a föld porát szórják fejükre, és elutasítják a nyomorultak ügyét. Apa és fia ugyanahhoz a nőhöz jár, így gyalázzák meg szent nevemet” (7. vers). „Zálogba vett ruhán nyújtózkodnak minden oltár mellett, és a megbírságoltak borát isszák Istenük házában” (8. vers).

A bírák tehát megbírságolták az embereket, majd arra használták a begyűjtött pénzt, hogy bort vásároljanak orgiáikhoz, és a megbírságoltak borát itták Istenük házában.

„Pedig én kipusztítottam előlük az emóriakat, akik magasak voltak, mint a cédrusok, és erősek, mint a tölgyek, de elpusztítottam gyümölcsüket fent, és gyökerüket lent” (9. vers).

Isten tehát nemcsak fentről pusztította el az emóriakat, hanem letről is, gyökerüket, családi köteléküket – teljesen eltűntette őket a föld színéről, ezért aztán napjainkban már emórral sem találkozhatunk.

„Kihoztalak benneteket Egyiptom földjéről, és vezettelek a pusztában negyven esztendeig, hogy birtokba vegyétek az emóriak földjét. Fiaitok közül prófétákat támasztottam, ifjaitok közül názírokat. Nem így van-e, Izráel fiai? – így szól az Úr. De ti a názírokat borral itattátok, a prófétákra meg ráparancsoltatok: Ne prófétáljatok!” (10-12. vers).

Isten nevelte fel a názírokat is. A názírok olyan férfiak voltak, akik egy esküben teljesen odaszentelték életüket Istennek. A názírok fogadalmának az is részét képezte, hogy tartózkodtak a bortól. Ebben az igerészen viszont azt olvassuk, hogy bár voltak fiatalemberek, akik esküvel teljesen oda akarták szánni magukat Istennek, a többiek mégis borral itatták őket. Voltak Izráelben olyanok, akiket elhívott Isten, hogy prófétáljanak, de a többiek egyre csak csitították őket.

„Ezért én megingatom alattatok a földet, ahogyan meginog a szekér, ha kévékkel van telerakva” (13. vers).

Ahhoz, hogy ezt az ember igazán jól lássa maga előtt, el kell látogatnia Izraelbe. Akkor válik csak igazán világossá, hogy mennyire megrakják szekereiket kévékkel – sőt, szamaraikat is, és gyakran az asszonyokat is.

Én is láttam már olyannyira megrakott szamarat, hogy csak egy négy lábon járó kéverakásnak tűnt. A szamár nem is látszott, csupán a gigantikus kéverakás, ahogy lassan araszol az úton. Arra is volt már példa, hogy a kéverakásnak nem négy, hanem mindössze két lába volt! Ilyenkor egy asszony cipelte a mázsás terhét. A szekerek egyébként nem állnak túl szilárdan, az egyik kerék általában nem működik megfelelően, mégis annyira telerakják kévékkel, hogy a szekér csak úgy roskadozik alatta.

Ámósz tehát egy igen érzékletes képet fest az olvasóknak, amit az ottaniak persze azonnal megértettek, hiszen hány szekeret is láthattak már életükben, kévékkel telerakva imbolyogni az úton! Isten azt ígéri, hogy megingatja alattuk a földet, ahogy a szekér is meginog, amikor telerakják kévékkel.

„Nem lesz menekvése a gyorslábúnak” – akkor sem menekülhetsz, ha jó futó vagy - *„a bátor is hiába feszíti meg erejét, a vitéz sem menti meg életét”* (14. vers). Amikor Isten elhozza az ítéletét, nem lesz menekvés. *„Az íjász sem tud helytállni, a gyorslábú sem tud elmenekülni, és a lovas sem menti meg életét. A legbátrabb szívű vitéz is fegyvertelenül fut el azon a napon – így szól az Úr”* (14-16. vers). Isten ki fogja önteni ítéletét Izraelre, és nem lesz menekvés.

„Halljátok meg azt az ígét, amelyet az Úr mond rólatok, Izráel fiai, az egész nemzetségről, amelyet kihozott Egyiptomból.” – ebbe tehát Júda is beletartozik. Isten most a népéhez szól – olyan ez, mint egy siratóének. Ezt mondja Isten:

„Csak veletek léptem közösségre a föld minden nemzetsége közül, ezért kérem számon rajtatok minden bűnöteket” (1-2. vers). Annak a népnek, mely különleges kiváltságokat élvez, különlegesen nagy a felelőssége is.

„Akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon” (Lukács 12:48). Izrael sokat kapott Istentől, ahogy Pál is írja:

„Mi akkor a zsidó előnye, vagy mi a körülmételés haszna? Minden szempontból sok. Elsősorban az, hogy Isten rájuk bízta ígét” (Róma 3:1-2). Nekik adattak Isten rendelkezései is.

Pál azokról a hatalmas előnyökről számol be, melyekre Izráel szert tett pusztán azért, mert Isten tulajdon népének választotta őket. A nagyobb privilégiumok azonban nagyobb felelősséget is ruháznak Izráelre Isten előtt.

Isten az amerikai népet is különlegesen áldotta meg. Mivel azonban oly sok áldást kaptunk már Istentől, még nagyobb a felelősségünk, hogy Istennek odaszánjuk magunkat, és képviseljük Istent a világban. Ahogy azonban Izráel népe is elbukott ebben, mi is elbuktunk. Amikor pedig Isten népe nem tesz eleget felelősségteljes feladatának, Isten megbünteti őket – Isten maga mondja, hogy megbünteti népét vétkeiért.

Ezután költői kérdéseket tesz fel Isten a népnek, melyek közül az első így hangzik: „Járnak-e ketten együtt, ha nem egyeztek meg?” (3. vers) – vajon járhatunk-e együtt csodálatos összhangban, ha nincs közöttünk egyetértés?

A válasz természetesen: nem. Akkor viszont hogyan járhatsz Istennel, ha nincs köztetek egyetértés? Hogyan járhatsz Istennel, miközben továbbra is bűnben élsz? A válasz: így nem járhatsz Istennel. Bűnös állapotban nem járhatsz egy szent Istennel.

„Járnak-e ketten együtt, ha nem egyeztek meg?”.

„Ordít-e az oroszlán az erdőben, ha nincsen zsákmánya?” – nem, az oroszlán akkor ordít, amikor meghódította a zsákmányát, és diadalittasan áll felette.

„Hallatja-e hangját barlangjában az oroszlánkölyök, ha semmit sem fogott?” (4. vers).

„Csapdába esik-e a madár a földön, ha nem vetnek tört neki?” – nem, a madár akkor esik csapdába, ha csapdát állítanak neki.

„Fölpattan-e a csapda a földről, ha semmit se fogott?” (5. vers).

„Ha megfűjják a kürtöt a városban, nem rémül-e meg a nép?”.

Mai szemmel nézve így is átfogalmazhatnánk a kérdést: „Vajon megtörténhet-e az, hogy egy városban riadót fújnak, de az emberek nem rémülnek meg?”

Sohasem fogom elfelejteni azt az esetet, amikor Bat Yamba szálltunk meg Tel Aviv közelében az 1967-es háború idején egy olyan hotelben, amely húsz percre feküdt Egyiptomtól repülővel. Az egyiptomiak ott harcoltak a Sínai-félszigeten a Szezi-csatorna túloldalán, és emlékszem, hogy egyik nap, az éjszaka kellős közepén – úgy egy vagy két óra lehetett – hirtelen felsüvítettek a bombariadót jelző szirénák. A mi hotelünk volt az első nagyobb épület a tengerparton Egyiptom felől.

Azonnal sötétségbe borult minden, kis csoportunk pedig lesietett a pincébe a bunkerbe. Igencsak érdekes volt egyáltalán eljutni a bunkerig, hiszen sötét volt, a szirénák hirtelen felverték bennünket mély álmunkból, és bizony akadtak olyan hölgyek, akik kérve-kérték férjüket, várjanak egy kicsit, amíg gyorsan sminkelnek! Az ember ugye egy ilyen helyzetben sok örülségre képes! De tény, hogy volt valami félelmetes abban, ahogy az éjszaka sötétjében megszólalt a sziréna. Tisztában voltunk vele, hogy bármikor bombatámadás érheti a területünket.

Az ókori Izráelben trombitaszóval fújtak riadót - mindenkivel tudatták, hogy úton van az ellenség. Így amikor felharsantak a trombiták, félelem fogta el az embereket. Isten azonban felteszi a kérdést: *„Ha megfújják a kürtöt a városban, nem rémül-e meg a nép?”*(6. vers). *„Ha valami baj éri a várost, nem az Úr hozza-e azt?”* – mint oly sokszor az Ószövetségben, a baj most is Isten ítéletére utal.

Az embereket néha összezavarja, amit Ézsaiásban mond az Úr: *„gonoszt teremtek”* (Ézs. 45:7 - Károli). Gyakran kérdezik: „Hogyan lehetséges az, hogy egy szent Isten gonoszt terem?”.

A „baj”, vagy a „gonosz” kifejezés viszont ebben az esetben Isten ítéletét jelenti, mely minden esetben rossz egy népnek, melyre Isten kiönti az ítéletét. Mintha ezt kérdezi Isten: „Jöhet-e rátok ítélet, melyet rossz dologként éltek majd meg, úgy, hogy azt ne Isten hozná rátok?”.

„Az én Uram, az Úr, semmit sem tesz addig, míg titkát ki nem jelenti szolgálóinak, a prófétáknak” (7. vers). Érdekes, hogy itt azt olvassuk, Isten addig nem tesz semmit, nem mozdul, és nem ítél, amíg ki nem jelenti azt prófétáinak. Így hát az ítélet előtt prófétákat küldött, akik figyelmeztették a népet Isten eljövendő ítéletére.

„Ha oroszlán ordít, ki ne félne? Ha az én Uram, az Úr szól, ki ne prófétálna?”
(8. vers).

Amikor Jeremiás prófétálni kezdett, igyekeztek elhallgattatni. Amikor Jeremiás nem adta be a derekát, egy verembe dobták, ahol végül panaszkodni kezdett Istennek, hogy miért bánik ilyen rosszul vele. Jeremiás ekkor sziklaszilárdan elhatározta, hogy többé nem beszél majd az Úr nevében – elege lett.

De aztán hozzátette, hogy az Úr igéje *„perzselő tűzzé vált szívemben, csontjaimban van reszketve. Erőlködtem, hogy magamban tartsam, de nincs rajta hatalmam”* (Jer. 20:9).

Olyan ez, mint amikor Péteréknek megparancsolták, hogy többé ne beszéljenek és ne tanítsanak Jézus nevében. Péter azonban így válaszolt: *„nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk”* (Apcsel. 4:20). *„Nem tehetjük, nem engedelmeskedhetünk ennek a parancsnak, mert nem tudjuk magunkban tartani mindazt, amit láttunk és hallottunk!”*.

Pál pedig arról ír, hogy Krisztus szeretete szorongat bennünket. Ha az Úr szól, hogyan maradhatnánk csendben? *„Ha az én Uram, az Úr szól, ki ne prófétálna?”*.

„Hirdessétek Asdód palotáinak tetejéről” – a tengerparti városból – *„és az Egyiptomban levő palotákról, és mondjátok: Gyűljetek össze Samária hegyein, lássátok meg, milyen zűrzavar van ott, és milyen elnyomás van benne!”* (9. vers). *„Nem tudnak helyesen cselekedni – így szól az Úr -, erőszakkal és zsarolással gyűjtenek kincset palotáikba. Ezért így szól az én Uram, az Úr: Ellenség veszi körül az országot, megfosztanak hatalmadtól, kirabolják palotáidat”* (10-11. vers). *„Így szól az Úr: Ahogyan a pásztor az oroszlán szájából két lábszárat, vagy egy fülhegyet ment meg, csak úgy menekülnek meg Izráel fiai, akik most Samáriában az ágy szélén és damaszkuszi pamlagon ülnek”* (12. vers). *„Halljátok, és tanúskodjatok Jákób háza ellen! – így szól az én Uram, az Úr, a Seregek Istene.”* (13. vers).

Ne feledjük, hogy Ámósz egy pásztor, illetve fügetermesztő volt, és abban az időben pedig még éltek oroszlánok Izráel területén. Emlékezzünk csak vissza arra a párbeszédre, mely Dávid és Saul király között zajlott, amikor Dávid az óriás elleni küzdelemre készült, és igyekezett meggyőzni Sault rátermettsége felől. Dávid ezt mondta Saulnak: *„Pásztor volt a te szolgáló apja juhai mellet, és ha jött egy oroszlán*

vagy medve, és elragadott egy bárányt a nyájból, utánamentem, leterítettem, és kiragadtam a szájából. Ha pedig ellenem támadt, megragadtam a szakállánál fogva, leterítettem, és megöltem. Leterítette a te szolgád az oroszlánt is, a medvét is: így jár majd ez a körülméletlen filiszteus is, mint azok közül bármelyik, mivel csúfolta az élő Isten seregét” (1Sámuel 17:34-36). Dávid tehát készen állt a nagy összecsapásra.

Vagy gondoljunk csak arra, amikor Sámsonra támadt egy oroszlán a Timná felé vezető úton. A pásztoroknak tehát fel kellett készülniük, hogy oroszlánok támadhatnak nyájukra. Ámósznak is volt már dolga oroszlánnal, de előfordult, hogy mire odaért, az állat már fölfalta a bárányt, és nem maradt belőle más, mint a füle, vagy a lába. Milyen csalódott is lehetett egy pásztor, amikor túl későn ért a tett színhelyére, és már nem tudta megmenteni a bárányt!

Érdekes látni, ahogy Ámósz a természetből merít példákat. A pásztorok életük nagy részét a szabad ég alatt töltötték, az eget kémlelték, és nagyon jól ismerték a természetnek. Nem meglepő tehát, hogy Ámósz is természeti képek formájában közvetít mondanivalóját.

„Amikor megbüntetem Izráelt bűnei miatt, megbüntetem Bételt is oltárai miatt. Letörnek az oltár szarvai, és a földre hullanak” (14. vers).

Bétel volt az a hely, ahol az egyik aranyborjút felállították Jeroboám utasítására, és meghagyták a népnek, hogy istenként imádják azt. A másik borjút Dánban helyezték el. Gilgál pedig szintén a hamis istenek imádatának egyik központjává vált.

A nép tehát bálványokat imádozott, Isten pedig felemeli hangját a Bételben felállított oltárok ellen.

„Összedöntöm a téli házat a nyári házzal együtt, elpusztulnak az elefántcsont házak, vége lesz a sokféle háznak – így szól az Úr” (15. vers).

Aháb király ott, Samáriában csodaszép palotát építtetett, melyet elefántcsont bútorokkal rendezett be. A palota a fényűzés és pompa egyik leglátványosabb példája volt abban az időben. A próféta azonban megemlíti az elefántcsont házak pusztulását. *„Vége lesz a sokféle háznak – így szól az Úr.”*

Majd az így folytatja:

„Halljátok meg ezt az igét, ti básáni tehenek Samária hegyén, akik sanyargatjátok a nincsteleneket, és bántalmaztatok a szegényeket, akik ezt mondjátok uraitoknak: Hozzatok, hadd igyunk!” (1.vers).

Egy borjút imádtak, ezért Isten teheneknek nevezi őket, és elmarasztalja őket a borjú imádatáért. A szegények elnyomása bizonyára igen gyakori kellett legyen Izráelben, hiszen Isten újra meg újra utal rá.

„És bántalmaztatok a szegényeket, akik ezt mondjátok uraitoknak: Hozzatok, hadd igyunk!” – óriási szakadék tátongott a gazdagok és a szegények között.

Sok népnek ez a rákfenéje – nem gondoskodnak a szegényekről, pedig Isten nagyon is a szívében viseli sorsukat.

„Megesküdött szentségére az én Uram, az Úr, hogy eljön rátok az idő, amikor szigonnyal visznek el benneteket, maradékokat pedig halászhorgokkal” (2. vers) –

Ez szó szerint meg is valósult. Az asszírok rendkívül kegyetlenek voltak. Olyannyira, hogy a történelmi feljegyzések szerint, amikor az asszír seregek körbezárták a városukat, számos város lakói tömegesen öngyilkosságot követtek el, nehogy az asszírok kezére kerüljenek. Az asszírok ugyanis rendszeresen megcsonkították foglyaikat – levágták a fülüket, eltorzították az arcukat, megcsonkították testüket. Halászhorgot is akasztottak foglyaikba, – az ajkukba, orrukba, vagy fülükbe – és így hurcolták őket magukkal Asszíriába erőltetett menetben. Ha bárki lelassított, a horog fájdalmasan húzni kezdte a foglyok száját, fülét, vagy orrát.

Ámósz próféciája tehát kijelenti, hogy halászhorgokkal hurcolják majd el őket. És így is történt: az asszírok bevették Samáriát, halászhorgot akasztottak az emberekbe, és fogságba hurcolták őket Asszíriába.

„Megesküdött szentségére az én Uram, az Úr, hogy eljön rátok az idő, amikor szigonnyal visznek el benneteket, maradékokat pedig halászhorgokkal”. „A leomlott falon át mentek ki egymás után, és a Hermón felé hajtanak benneteket – így szól az Úr. Jöjjetek csak Bételbe”.

Bétel volt az a hely, ahol Jákób először találkozott Istennel. Jákób nevezte el a helyet Bételnek, Isten házának, mert azt mondta: „Bizonyosan az Úr van ezen a helyen, és én nem tudtam”. Később azonban Bétel a bálványimádat központjává vált az északi királyságban.

„Jöjjetek csak Bételbe és vétkezzetek, Gilgálban vétkezzetek még többet!” – Gilgál szintén a pogány istenimádat helyszíne volt. „Hozzátok reggelenként áldozataitokat, harmadnapra tizedeiteket! Égessetek kovással készült hálaáldozatot, kiáltsátok, híreszteljétek, hogy önkéntes áldozatot hoztok, mert így szeretitek, Izráel fiai! – így szól az én Uram, az Úr” (3-5. vers).

Isten itt arra az ítéletre utal, amelyet kiöntött népére azzal a céllal, hogy hatására visszatérjenek hozzá az emberek. Isten gyakran folyamodik ahhoz, amit mi ítéletnek, vagy fenyítésnek nevezünk, hogy letérítsen bennünket a pusztulásba vezető útról. „Mert akit szeret az Úr, azt megfenyíti” – olvassuk az Igében.

Gyerekkorában ezt még nem érti az ember – amíg szülővé nem válik maga is. Mindig azt hittem, hogy édesapám csak azért mondogatja, hogy fiam, hidd el, nekem jobban fáj, mint neked, mert olyan jól hangzik. Egészen addig nem hittem neki, amíg édesapa lettem – de akkor megértettem, hogy mit akart mondani.

Micsoda fájdalmat érez az ember, amikor meg kell fenyítenie gyermekét! Az ember tudja, hogy meg kell tegye a gyermek érdekében, máskülönben később majd a vesztébe rohan, de attól még nehéz. Az ember nem akar fájdalmat okozni, miközben tudja, hogy valamilyen úton-módon meg kell tanítsa neki, hogy veszélyes, amit csinál. Így hát az ember rákényszerül, hogy gyermekét megfenyítse, ez viszont hihetetlenül fájdalmas dolog.

Isten a mi érdekünkben bennünket is megfenyít, de ez számára is fájdalmas. Isten azt mondja: „Fordulj vissza, nem akarom kiönteni rád az ítéletem! Sokkal szívesebben önteném ki rád az irgalmamat! Én az irgalomban lelem örömeimet, nem az ítéletben!”.

Szülőként mindig kerestem a kifogást, hogy miért ne fenekeljem el őket. „Mondd, hogy sajnálod! Könyörgöm, mondd, hogy sajnálod!”. Én bizony sokszor meg is engedtem, hogy kimentsék magukat egy-egy elfenekelésből, de azért komolyan figyelmeztettem őket: „Ha ez még egyszer előfordul...!”.

Isten sem leli örömét gyermekei megfenyítésében, mégis a javunkra válik az, hiszen Isten célja, hogy a fenyítés hatására visszatérjünk hozzá. Ezért is fenyítette meg népét különféle módokon.

Mennyire hajlamosak vagyunk félreérteni Istent! Amikor Isten megfenyít bennünket, akkor azonnal arra gondolunk, hogy Isten haragszik ránk. Én is sokszor azt képzeltem, hogy édesapám haragszik rám, amikor elfenekelt – mert nem értettem, hogy valójában miért tette. Az elfenekelés után gyakran bezárkóztam a szobámba, sírdogáltam, és arra gondoltam, hogy senki sem szeret, talán még a kutyasom se!

Aztán arra gondoltam, mennyivel jobb lenne, ha nem élnék, mert akkor megbánnák, amit tettek. És elképzeltem, ahogy ott állnak a koporsóm körül és hangosan sírnak. Íme egy gyermek érzelmi traumái!

Amikor Ádám vétkezett az Éden kertjében, az Úr pedig meglátogatta őt, hogy együtt sétáljanak, Ádám elrejtőzött az Úr színe elől, mert felismerte, hogy meztelen. Isten pedig megkérdezte: „Ádám, hol vagy?”.

Isten ezt nem úgy kérdezte, mint egy rendőr, aki letartóztatásra készül, hanem mint egy összetört szívű édesapa. Pedig mi hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy Isten itt dühösen kiáltott: „Ádám, hol vagy!”.

Pedig nem így van. Amikor ezt az ígérést olvasod, meg kell hallanod Isten hangjában, hogy Ő szinte sir: „Ó, Ádám, mit tettél?”. Isten látta, milyen hatással volt Ádám bűne az emberiségre – és ebbe te és én is beletartozom -, és Isten nagyon gyendégen, összetört szívvel kérdezi: „Ádám, hol vagy?”.

„Mert akit szeret az Úr, azt megfenyíti” (Zsidók 12:6), de a fenyítés célja mindig az, hogy letérítsen bennünket önpusztító pályánkról, és visszavonjon

magához. Isten tudja, hogy ha tovább haladunk azon az úton, saját vesztünkbe rohanunk.

„Én meg azt tettem veletek, hogy nem volt harapnivaló városaitokban, kenyérhiány volt minden helységetekben, mégsem tértetek meg hozzám! – így szól az Úr” (6. vers).

Isten megengedte, hogy élelmiszerhiány álljon be, az emberek mégsem tértek vissza hozzám. Így az időjárást el elkezdte befolyásolni:

„Én az esőt is megvontam tőletek három hónappal az aratás előtt: az egyik városra adtam esőt, a másik városra nem adtam esőt. Az egyik föld kapott esőt, a másik föld nem kapott esőt, és kiszáradt. Két-három városból támolyogtak egy városba, hogy vizet ihassanak, de nem jutott nekik elég, mégsem tértek meg hozzám! – így szól az Úr. Megvertelek benneteket aszályal és gabonarozsdával, kertjeiteknek és szőlőiteknek, fügefáitoknak és olajfáitoknak nagy részét leette a sáska, mégsem tértetek meg hozzám! – így szól az Úr. Dögvészt küldtem rátok, olyant, mint Egyiptomra” – mindenféle vírusos fertőzéseket – „Ifjaitokat fegyverrel öltem meg, lovaitok zsákmányul estek. Táborotok bűze orrotokba szállt, mégsem tértetek meg hozzám! – így szól az Úr. Olyan pusztulást hoztam rátok, mint amikor Sodomát és Gomorát elpusztította Isten. Olyanok lettetek, mint a tűzből kiragadott üszkös fadarab, mégsem tértetek meg hozzám! – így szól az Úr” (7-11. vers).

Mivel tehát figyelmen kívül hagyták Isten figyelmeztető jelzéseit, és nem tértek meg gonosz cselekedeteikből:

„Ezért bánok így veled, Izráel! És mivel így bánok veled, készülj Istened elé, Izráel!” (12. vers).

Ez azonban nem lesz egy baráti találkozó – készüljenek Isten elé, készüljenek Isten ítéletére. Nagyon komoly kijelentés ez. „Készülj Istened elé, Izráel!”. Fontos, hogy mindannyian tudatosítsuk, egy napon oda kell majd állnunk Isten elé.

„És láttam egy nagy fehér trónust és a rajta ülőt: színe elől eltűnt a föld és az ég, és láttam, hogy a halottak, nagyok és kicsinyek a trónus előtt állnak, és könyvek nyitvatnak ki (...) A tenger kiadta a benne levő halottakat, a Halál és a Pokol is kiadták a náluk levő halottakat, és megítéltetett mindenki cselekedetei szerint” (Jel. 20:11-15). Mindenkinek oda kell majd állnia Isten elé.

„És amint elrendeltetett, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután pedig ítélet következik” (Zsidók 9:27).

Senki sem kerülheti el azt a napot. Egy napon mindannyian ott állunk majd Isten előtt. Félelmetes élmény lesz, hiszen a világmindenség teremtője előtt állunk majd.

„Mert aki hegyeket formál” – Isten maga mondta, hogy jelenjen meg a szárazföld – „és szelet teremt, aki tudtára adja szándékát az embernek, aki hajnalt és alkonyatot alkot, és a föld magaslatain lépked, annak neve: az Úr, a Seregek Istene” (13. vers) – annak neve Jahve.

Készülj, mert egy napon találkozni fogsz Jahvéval, a seregek Istenével, a világmindenség teremtőjével!

„Halljátok meg ezt az igét! Siratóéneket mondok rólatok, Izrael háza! Elesett, nem kel fel többé a szűz Izrael! Ott hever földjén, nincs, ki fölemelje” (1-2. vers).

Egyesek úgy értelmezik ezt az igeverset, hogy Isten ennek értelmében örökre elfordult Izráeltől, így az utolsó időkben sem válik újra Izrael Isten kiváltságos népévé. Ez a magyarázat azonban ne veszi figyelembe a teljes Igét. Az imént említett igevers arra utal, hogy abban az időben elbukik majd Izrael háza – fogságba hurcolják őket Asszíriába, majd szétszédnek az egész földön. Mégis mindegyik próféta, még maga Ámósz is az utolsó fejezetben megemlíti, hogy Isten munkálkodni fog népében, és újra magához vonja őket az utolsó időkben.

„Nincs, ki fölemelje” – önmagát nem tudja felemelni, mások pedig nem hajlandóak rá, a Bibliában viszont azt olvassuk, hogy az utolsó időkben Isten újra felemeli népét egy dicsőséges és tiszteletre méltó pozícióba, ahogy Isten visszafogadja őket, mint a férj engedetlen feleségét.

„Ezt mondja az én Uram, az Úr: Ha egy városból ezren vonulnak ki, csak százan maradnak meg” – megtizedelődnek – „ha százan vonulnak ki, csak tízen maradnak meg Izrael házának” (3. vers). Izrael tehát jelentősen megtizedelődik. „Ezt mondja az Úr Izrael házának: Engem keressetek, és éltek!” (4. vers) –

Isten még mindig nyújtja nekik a mentőövet: ha engem kerestek, akkor megváltozhat minden! Nem kell elszenvedjétek az ítéletet, nem kell fogságba menjétek. Ha kerestek engem, máshogy alakulhatnak a dolgok! De a nép mégsem kereste Istent. Isten így szól:

„Ne keressétek fel Bételt, ne járjatok Gilgálba, Beérsebába se menjétek! Mert Gilgál fogságba jut, Bétel pedig megsemmisül” (5. vers). *„Az Urat keressétek”* – Isten újra megismétli felhívását– *„akkor élni fogtok, különben rátör József házára, mint a tűz, amely megemészti olthatatlanul Bétel miatt”* (6. vers). József háza Efraimra utalt, mely Izráel északi királyságának legnagyobb törzse volt.

„Mert méreggé teszitek a törvényt, és az igazságot földre tiporjátok” (7. vers). *„Ő alkotta a Fiastyúkot és a Kaszás-csillagot”*.

Sajnos abból kifolyólag, hogy egy ilyen óriási városba lakunk, amely éjjel igencsak ki van világítva, ritkán élvezhetjük a csillagokat és a különféle csillagjegyeket az égen. Ha azonban sikerül egy olyan helyet találnunk, ahonnan jól láthatók a csillagok, akkor megláthatjuk a Fiastyúkot az égbolt közepén. Ez egy téli csillagkép, melyet amatőr csillagászok gyakran összetévesztenek a Kisgöncöllel, mert hasonló a formája. Pedig nem egy és ugyanaz!

Az a csillagkép, amit Kisgöncölnek hívunk, általában északon van, és az északi sarkcsillag is a részét képezi. Ezzel szemben a Fiastyúk az égbolt közepén húzódik, és valóban úgy néz ki, mint a Kisgöncöl. Ha tehát felmész a télen hegyekbe, és felnézel az égboltra, vagy épp kint vagy a kaliforniai sivatagban, láthatod a Fiastyúkot – igen tetszetős csillagkép, az egyik legkönnyebben azonosítható a Kaszás-csillag, vagyis az Orion mellett, ami szintén egy téli csillagkép.

Az Oriont viszont az északi féltékéről a déli égbolton találjuk, ami pedig formáját illeti, nagyjából négyszög alakú. Az embernek használnia kell a fantáziáját, de azért láthatja Orion vállait, és az íját, melyet maga előtt tart. Oriont nem épp célozni látjuk, inkább mintha kezdené leengedni az íját, a bika pedig, amit le akar lőni, alatta található. Ha jól megnézzük, még a bika szarvait is láthatjuk, sőt a kutyáját, amint a téli égbolton rohan utána. Az Orion bámulatos csillagkép, és könnyen felismerhető.

Ámosz pásztorként kereste kenyerét, idejének nagy részét kint töltötte a legelőn, közel a természethez, és most megemlíti a Fiastyúkot és a Kaszás-csillagot, és azt mondja, hogy keressétek azt, aki ezeket a csillagképeket megteremtette. Az Orion csillaképben az Orion bal vállát alkotó csillag nem más, mint Betelgeuse, melynek átmérője 415 millió mérföld. Ha üreget faragnánk Betelgeuse közepében úgy, hogy az üreg körül 100 millió mérföld vastagságú réteg maradna, a Nap elferne benne, sőt még a Föld is keringhetne benne a Nap körül. Még így is több millió mérföldnyi szabad hely maradna. Az Úr alkotta az Oriont, és a Betelgeuse-t is.

Keressétek az Urat, aki a *Fiastyúkot* és a *Kaszás-csillagot* teremtette! Az aranyborjak, melyeket ti magatok alkottatok, nem sietnek segítségetekre! Sem más istenek, akik fantáziátok szüleményei! De az Élő Isten, az ég és föld teremtője megsegít! Őt keressétek!

„Ő alkotta. Ő változtatja reggelre a homályt, és sötét éjszakává a nappalt. Szól a tenger vizének, és kiönti azt a szárazföldre: az Úr az ő neve. Pusztulással sújtja az erőseket, és pusztulást hoz az erődökre” (8-9. vers). Jahve az ő neve. *„Gyűlölik azt, aki dorgálni mer a kapuban, és utálják, aki megmondja az igazat. Mivel ti kihasználjátok a nincstelent, és gabonaadót szedtek tőle, ezért bár faragott kőből építtetek házakat, nem fogtok bennük lakni, bár gyönyörű szőlőket ültettetek, nem isszátok azok borát”* (10-11. vers).

A gazdagok becsapták a szegényeket. „Saját fényűző házaitokat abból építtették, hogy becsaptátok a szegényeket!”. Mivel pedig ezt tették, Isten kijelenti: „Nem fogtok bennük lakni, bár gyönyörű szőlőket ültettetek, nem isszátok azok borát”. Az északi királyság eljutott gazdagságának és hatalmának tetőfokára, de Isten megjövendöli, hogy nem élvezhetik a gazdagságuk és hatalmuk gyümölcseit.

„Tudom, hogy milyen sok a bűnötök, és mily nagyok vétkeitek: sanyargatjátok az igazat, elfogadjátok a megvesztegetést, elnyomjátok a szegényeket a kapuban. Ezért hallgat most az okos, mert gonosz idő ez!” (12-13. vers). *„A jóra törekedjétek, ne a rosszra, akkor életben maradtok, és veletek lesz az Úr, a Seregek Istene – ahogy mondogatjátok. Gyűlöljétek a rosszat, szeressétek a jót”.*

Az Ige arra bátorít bennünket, hogy a jóra törekedjünk, ne a rosszra, sőt gyűlöljük a rosszat és szeressük a jót.

Emlékeztek, amikor Jób könyvében a Sátán és az istenfiak megjelentek az Úr előtt? *„Az Úr megkérdezte a Sátánt: Honnan jössz? A Sátán ezt felelte az Úrnak: A földön barangoltam, ott jártam-keltem”* (Jób 1:7). *„És mondta az Úr a Sátánnak: Észrevetted-é az én szolgálomat, Jóbot? Bizony nincs hozzá hasonló a földön: feddhetetlen, igaz, istenfélő, és bűn-gyűlölő”* (8. vers – Károli).

Az Igében azt olvassuk, hogy *„a bölcsesség kezdete az Úr félelme”* (Zsolt. 111:10). Majd pedig azt olvassuk, hogy az Úr félelme annyit jelent, gyűlöljük a gonoszságot.

Napjainkban folyamatosan arra ösztönöznek bennünket, hogy ne gyűlöljük a gonoszt, inkább viseljük el. Ha te mégis gyűlölöd a rosszat, azonnal ostobának, bigottnak és beszűkültnak tartanak. Isten Igéje mégis kijelenti, hogy a rossz gyűlölete a bölcsesség kezdete – mi azonban az ostobák korában élünk – olyan korban, amikor az emberek szeretik a rosszat, és el-eljátszadoznak vele. Pedig ha jól megnézzük, az istenfélelem a rossz gyűlöletéről szól. Azért gyűlölöm a rosszat, mert félem az Urat. Gyűlöljük tehát a rosszat és szeressük a jót!

„Szereztek érvényt a törvénynek a kapuban! Talán megkegyelmez József maradékának az Úr, a Seregek Istene” (15. vers). *„Ki tudja, lehet, hogy Isten megkegyelmez nektek, ha visszafordultok hozzá! Forduljatok el bűneitektől, az igaz úton járjatok!”*.

„Ezért így szól az Úr, a Seregek Istene, az én Uram: Minden téren sírni fognak, minden utcán jajgatnak” – akkor jajgat az ember, amikor nagyon el van keseredve.

„A mezei munkást gyászolni hívják, és a halottsiratókat jajveszékelní” (16. vers).

Abban a kultúrában voltak hivatásos halottsiratók, akik mesterfokon úzték a halottsiratást. Így hát, amikor valaki meghalt, gyakran előfordult, hogy hivatásos halottsiratókat kértek fel, akik jöttek és fennhangon siratták a halottat, úgyhogy az

emberek igen csodálkoztak és egyre csak azt mondogatták: „Biztos nagyon szerethették ezt az embert, hisz hogy siratják!”.

Az én feleségem fiatalkorában kiválóan tudott sikítani – és ez bizonyos esetekben még a hasznára is vált. Emlékszem, volt régen a Long Beach-i tengerparton egy vidámpark egy hatalmas hullámvasúttal. A feleségem mindig az indulás pillanatába elkezdett visítani, és addig nem is hagyta abba, amíg biztonságban földet nem értünk újra. És bizony minden egyes alkalommal azt mondták nekünk a kijáratnál, hogy ne szálljunk ki, menjünk csak még egy kört ingyen, mert a feleségem sikongatása mindenki figyelmét a hullámvasútra terelte, aki csak élt és mozgott a vidámparkban! Hihetetlenül sok kört mentem akkoriban azon a hullámvasúton! Egy idő után már kezdett is unalmassá válni a dolog. De határozottan emlékszem, hogy a feleségem sikítása miatt mehettünk ingyen köröket!

„Minden szőlőben sírni fognak, ha átvonulok közöttetek – mondja az Úr” (17. vers). „Jaj azoknak, akik az Úr napját kívánják! Minek nektek az Úr napja? Sötét lesz az, nem világos!” (18. vers). Azt olvassuk itt, hogy várták az Úr napját, pedig hazugságuk és bűnük miatt az Úr napja nem ígérkezett dicsőséges napnak számukra, hanem sokkal inkább egy sötét napnak, az ítélet napjának.

Azok számára, akik az Urat szolgálják, az Úr napja dicsőséges nap lesz, amit izgatottan várunk: Jézus Krisztus megalapítja dicsőséges országát. Az Úr napja azonban nem mindenki számára lesz örömteli esemény. Az Ige a harag és ítélet napjaként is emlegeti az Úr napját – és valóban, a harag és ítélet napja lesz az a bűnösöknek, akik szeretik a rosszat.

„Olyan lesz, mint amikor valaki oroszlán elől fut, és medve támad rá, vagy bemegy a házba, kezével a falhoz támaszkodik, és kígyó marja meg” (19. vers). Először egy oroszlán támad rá, majd hirtelen egy medve, de elmenekül. Végül hazaér, a menekülésben kifáradva nekitámaszkodik háza falának, és akkor hirtelen megmarja egy kígyó, és meghal. Csöbörből vödörbe. Ámósz példája szerint, nem menekülhetsz. Sőt, pontosan amikor azt hiszed, hogy megmenekültél, akkor ér el a vég!

„Bizony, sötét lesz az Úr napja, nem világos, vaksötét lesz, fénysugár nélkül!” (20. vers). Majd Isten kijelenti: *„Gyűlölöm, megvetem ünnepeiteket, ünnepségeiteket ki nem állhatom!”* (21. vers).

Izráel életében az ünnepek arra szolgáltak, hogy ilyenkor az emberek közösségben legyenek Istennel. Ez volt a cél. Az emberek elvitték az áldozati állatot a paphoz, aki égőáldozatként felajánlotta Istennek a bárány zsírját. A fennmaradó részeket pedig megsütötték, és az Úr jelenlétében elfogyasztották. Az egész arról szólt, hogy Isten társaságában lakmározzanak, és közösségben legyenek vele.

Az emberek továbbra is megüdték az egyes ünnepeket, de eljött az a pont, amikor Isten egyszerűen azt mondta, hogy gyűlöli ünnepeiket. Eredetileg a feláldozott bárány zsírjának füstje édes illatként emelkedett fel az Úrhoz, de most Isten azt mondja, hogy többé nem szippant belőle!

„Ha égőáldozatot mutattok be nekem, vagy ételáldozatot, nem gyönyörködöm bennük. Rá se tekintek a békeáldozatra, melyet hizlalt állatokból mutattok be!” (22. vers). *„Távozzatok előlem hangos éneklésetekkel, hallani sem akarom lantpengetéseket!”* (23. vers).

Istent nem a szertartások, a cselekedetek érdeklik, hanem a szívünk. Isten a megtérő szívet keresi.

Vegyük csak észre, hogy ebben az ígérésben Isten nem is említi a vétekáldozatot. Az emberek továbbra is bemutatták az égőáldozatot, a békeáldozatot és az ételáldozatot, de a vétekáldozat nem is kerül említésre. Pedig Istennek az volt fontos, hogy bánják meg bűneiket és forduljanak el vétkeiktől.

„Járnak-e ketten együtt, ha nem egyeztek meg?” – vajon tényleg közösségben lehet-e az ember Istennel, miközben bűnben jár? A válasz csak nem lehet. Így hát mindenféle vallási rituálé pusztán elpazarolt energia, ha a szívünk nem tanúsít őszinte megbánást. Túl soka ember él ma is a világon, akik gépiesen végighaladnak a szertartásokon.

Ahogy Jézus is mondta az efezusi gyülekezetnek: *„Tudok cselekedeteidről, fáradozásodról és állhatatosságodról, és arról, hogy nem viselheted a gonoszokat, és próbára teszed azokat, akik apostoloknak mondják magukat, pedig nem azok, és hazugnak találtad őket (...) de az a panaszom ellened, hogy nincs meg már benned az első szeretet”* (Jelenések. 2:2-4). Az efezusi gyülekezet buzgón munkálkodott, de az első szeretet már ne volt meg benne.

Istent viszont jobban érdekli a szeretet, mint a cselekedetek. Ma is sok olyan embert látunk, akik számos dolgot tesznek Istenért, de szívükben még sincs Isten iránt igazi szeretet. Isten viszont olyanokat keres, akik szíve telve van szeretettel iránta, és akik szeretik a jót, és szeretik Isten népét. Istennek fontosak ezek az érzelmek, neki nem mechanikus cselekedetek kellene, hanem egy olyan szív, mely érte lángol! Itt pedig a népének azt mondja, hogy nem hallgatja meg éneklésüket és nem fogadja el áldozataikat.

„Áradjon a törvény, mint a víz, és az igazság, mint a bővizű patak!” (24. vers). „Ezt akarom!” – mondja Isten. „Szeretném, ha igazságban kezdenétek el járni, és őszintén”.

„Véresáldozatot és ételáldozatot úgy hoztatok-e nekem a pusztában negyven éven át, Izráel háza, hogy közben hordoztátok királyotokat, Szikkútot, és Kijjúnt, csillagistenetek képmását, amelyeket ti készítettetek?!” (26. vers) – Isten itt Izráel hamis isteneit említi. *„Ezért fogságba küldelek titeket Damaszkuszon túlra – mondja az Úr, akinek Seregek Istene a neve”* (27. vers).

Ők pedig valóban fogságba is kerültek: Damaszkuszon túlra, egészen Asszíriáig hurcolták őket. A prófécia megszületése idején Asszíria még csak nem is jelentett veszélyt Izráelre. Abban az időben inkább Szíriától, Damaszkusztól kellett tartani. Hazáél király volt az, akitől félni kellett. Isten viszont azt mondja, nem Damaszkusz hoz majd pusztulást, hanem a Damaszkuszon túlra, Asszíriába hurcolják a népet fogságba. Isten bámulatos szavai ezek. Minden szó igaz, minden szó beteljesült.

Atyám, segíts nekünk, hogy ne csak hallgatói, hanem cselekvői is legyünk a te Igédnek. Segítség nekünk tanulni a múltbeli eseményekből, a te néped történetéből, hogy igazságban járassunk előtted.

Segítség, hogy szeretni tudjuk a jót, és gyűlölni a rosszat. Segítség, hogy teljes szívünkkel keressünk téged, tudva azt, hogy ha teljes szívvel keresünk, megtalálunk. Égjen bennünk a te Igéd, mint a tűz, és segítsen nekünk egy igazán mély közösségben lenni veled.

Az Úr legyen veletek, áldjon meg benneteket, őrizzen, és töltsön be szeretetével és Lelkével, és vezessen benneteket tökéletes belátása szerint!

Jézus nevében, ámen.

ÁMOSZ KÖNYVE

6-9. FEJEZET

Izráel, az északi királyság elfordult Istentől. Fényűzésben és nemtörődömségben éltek, hátat fordítva Istennek, amikor békéjüket hirtelen megzavarja egy idegen érkezése. Az ismeretlen férfi Bételben, bálványimádásuk egyik központjában jelenik meg, hogy felemelje hangját az északi királyság ellen, és megjövendölje Isten ítéletét. Ámósz hirtelen jelent meg a színen, és Isten hamarosan eljövendő ítéletét hirdette a hitehagyott északi királyság felett.

A 6. fejezetben továbbra is elmarasztalja Izráelt:

„Jaj a gondtalanoknak a Sionon, az elbizakodottaknak Samária hegyén, a legkiválóbb nép előkelőinek, akikhez folyamodik Izráel háza! Járjátok be Kalnét, és nézzetek szét! Onnan menjetek a nagy Hamátba, azután menjetek el a filiszteus Gátba: Különbek vagytok-e ezeknél az országoknál, nagyobb-e határuk a ti határotoknál? Ti azt gondoljátok, hogy messze van a veszedelem napja, ezért az erőszak uralmát közel hoztátok! Elefántcsont ágyakon heverésznek, pamlagokon terpeszkednek, megeszik a nyájból a bárányokat, és a hizlalóból a borjúkat! Hárfakísérettel danolásznak, és azt hiszik, hogy zenéjük olyan, mint Dávidé. Kelyhekből isszák a bort, és finom olajjal kenik magukat, de József romlásával nem törődnek” (1-6. vers).

Ámósz leírja az északi királyságban uralkodó állapotot, amely megpecsételte sorsukat. Biztonságban érezték magukat a Sionon, Szamária hegyeiben bíztak. Úgy érezték, hogy kiválóan megerősített városokban laknak, hisz Szamária városa maga is hatalmas erődítmény volt, és egy hegytetőn helyezkedett el.

A város vízellátását rendkívül leleményesen úgy oldották meg úgy, hogy egy néhány kilométerre fekvő másik hegy forrását Samáriába vezették. Egy alagutat ástak egészen fel Samáriáig, és addig ügyeskedtek, amíg a vízszintkiegyenlítődésk törvényszerűségéből adódóan szinte magától jutott fel a víz Samáriába a hegytetőre. Így hát a városnak mindig volt elegendő édesvize.

Továbbá Samária erős falakkal és hatalmas tornyokkal is büszkélkedett, nem meglepő hát, hogy lakói bevehetetlennek tartották. A nép tehát katonai erejében és a város pompás fekvésében bízott, nem pedig az Úrban. A próféta ezért arra kéri őket, hogy látogassanak el néhány korábbi bevett városba, mert azok is azt hitték, hogy erősek és legyőzhetetlenek, mégis vereséget szenvedtek!

Ámósz figyelmezteti őket: „Azt hiszitek, messze még a pusztulás napja, pedig ti magatok hozzátok egyre közelebb az ítélet napját!”. Természetesen mindig akadnak olyanok, akik kigúnyolják a prófétát, és egyre csak azt mondogatják: „Ugyan már! Hisz addig még sok idő telik el! Mi szépen éldegélünk tovább! Van még elég olajunk az elkövetkező 100 évre, nincs miért aggódnunk!”. Pedig az ilyen hozzáállással csak még közelebb hozzátok az ítélet napját!

Samária királysága rendkívüli módon meggazdagodott Jeroboám uralkodása idején. A város területén végzet ásatások során elefántcsontból készült bútorokat is találtak a romok között, Ámósz tehát nem pusztán képiesen fogalmaz, hanem szó szerint leírja a történeteket: az emberek elefántcsont ágyakon heverésztek.

Akkortájt az elefántcsont bútorok voltak a legdivatosabbak. Bárányt és borjút lakmároztak, vedelték a bort és dalolásztek – nagy fényűzésben éltek. Pedig a sarkon túl ítélet várt rájuk. József romlásával nem törődtek, ezért a legnagyobb fényűzésben élők mennek először fogságba.

„Ezért majd ők mennek a foglyok élén fogságba, és vége lesz a terpeszkedők mulatozásának” (7. vers).

„Önmagára esküdött az én Uram, az Úr. Így szól az Úr, a Seregek Istene: Utálom Jákób kevélységét, gyűlölöm palotáit: prédára vetem a várost mindenestül”

Megint olyan igerésszel találkozunk itt, amely kijelenti, hogy az Úr önmagára esküdött. Napjainkban már alig szoktunk esküdni, régebben viszont igencsak gyakori volt, hogy amikor valaki tett egy kijelentést, csak hogy állításának igaz voltát alátámassza, meg is esküdött, hogy igazat beszél. És persze ilyenkor mindig önmagánál nagyobb dologra esküdött. Azt nem mondhatta, hogy: „A saját nevemre esküszöm, hogy megteszem!” – hiszen lehet, hogy az ember neve mit sem ért. Az

édesanyja tisztességére, vagy az égre, illetve Istenre viszont előszeretettel szoktak esküdni.

Jézus azt mondta, hogy ne esküdözzünk – nem kéne, hogy esküdözésre szoruljunk, hiszen ha igent mondunk, legyen igenünk valóban igen, ha pedig nemet, akkor értsünk is valóban nemet alatta. Ilyen értelemben tehát az esküdözés felesleges, hiszen Isten azt kéri tőlünk, hogy tartsuk meg szavunkat – az igen legyen igen, a nem pedig nem.

Bizonyos esetekben azonban Isten ki akarta hangsúlyozni, hogy mennyire végleges a döntése egy adott kérdésben – például amikor szövetségre lépett népével -, ezért Isten megesküdött. De hát kire is esküdhetne Isten, hiszen nincsen nála hatalmasabb az világegyetemben. Ő a legnagyobb, így kénytelen magára esküdni. Isten tehát annak érdekében, hogy nyomatékosítsa a szövetséget és az Ábrahámnak tett ígéreteket, önmagára esküdve így szólt: „*Gazdagon megáldalak!*” (1Mózes 22:16-17).

Ámósz itt azt írja, hogy Isten önmagára esküdve mondja, gyűlöli Jákób kevélységét, és megígéri, hogy ellenségei kezére juttatja a várost. És pontosan ez is történt.

”

Ha tíz ember marad meg egy házban, azok is meghalnak. Ha fölemeli valakinek a holttestét a nagybátyja vagy a rokona, hogy kivigye a házból, akkor odaszól annak, aki a ház belsejében van: Van-e még valaki veled? Az így felel: Nincs! – és hozzáteszi: Csitt, ki ne ejtsd az Úr nevét!” (9-10. vers).

Az eljövendő ítéletről szól itt az Ige: az embereket lemészárolják, majd kiviszik a holttesteket a házból és elégetik őket.

Abban az időben elterjedt gyakorlat volt a holtak hamvasztása. Számos ember fejében megfogalmazódik mostanában a kérdés, hogy vajon a hamvasztás helyes, vagy helytelen gyakorlat-e a Biblia fényében. Az ószövetségi időkben a hamvasztás elterjedt gyakorlatnak számított. Saul holttestét is elégették, én pedig egyetlen olyan igeversről sem tudok, amely elítélné a hamvasztást. Nekem sincs vele semmi bajom. Halálom után azt csinálnak a holttestemmel, amit csak akarnak! Miután a lelkem kiköltözött ebből az öreg házból, többé nem érdekel, hogy mit kezdenek a házzal. Az én szememben a hamvasztás egyszerűen csak felgyorsítja a természetes

folyamatokat, és 37 perc alatt elvégzi azt, ami a természetnek nagyjából 37 évbe telne.

Miután kiköltözöm ebből a házból, ebből az ütött-kopott sátorból, lesz majd egy mennyei hajlékom, amelyet Isten elkészít nekem, „*nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házunk*” (1Kor. 5:1). Így hát cseppet sem érdekel, mi történik majd halálom után ósdi földi sátrammal. Bizonyos értelemben viszont érdekel, mert nem akarom, hogy az emberek díszes koporsót vegyenek ennek az ősrégi testnek. Nevetséges lenne! Engem ugyan nem érdekel, hogy fenyődobozban, vagy valami másban temetnek el, hiszen az csak egy halott test – az nem én leszek! A testem csupán egy sátor, melyben jelenleg élek.

Az igazi énem azonban a lelkem, az pedig elhagyja majd a testem. Szóval azt tehettek majd a holttestemmel, amit csak szeretnétek, de lehetőleg ne verjétek magatokat hatalmas költségekbe! Egyesek olyan nagy hangsúlyt fektetnek a megfelelő díszes koporsóra, pedig fontosabb lenne, hogy a koporsó helyett az emberen legyen a hangsúly.

„Mert ha az Úr parancsol, darabokra zúzzák a nagy házakat, a kis házakat pedig törmelékké. Futhatnak-e a kősziklán a lovak, fel lehet-e azt szántani ökrökkel?”

Tény, hogy valóban személyesen kell ellátogatnunk Izraelbe ahhoz, hogy egymásik igevers még teljesebben kirajzolódhasson előttünk. Izraelben ugyanis tényleg vannak teljesen kopár sziklás hegyoldalak, a lovak pedig képtelenek felfutni a sziklákon, sőt, a sziklákat felszántani sem lehet.

„Ti pedig méreggé tettétek a törvényt, és az igazság gyümölcsét ürömmé. Örültök Lódebárnak, és azt mondjátok: A magunk erejével foglaltuk el Karnaimot! Én majd egy népet indítok ellened, Izrael háza – így szól az Úr, a Seregek Istene -, amely sanyargat benneteket a hamáti úttól a pusztai patakig” (12-14. vers). Isten tehát megfeddi őket.

Az Úr azt is megmutatta Ámósnak, milyen formákban önti majd ki ítéletét a népre. Az Úr ezeket kétségtelenül egy látomásban nyilatkoztatta ki a prófétának. 7. fejezet:

„Ezt mutatta nekem látomásban az én Uram, az Úr: Íme, egy sáskarajt teremtett a sarjófakadás kezdetén, amikor már nőtt a sarjú a királyi kaszálás után” (1. vers). „És lőn, hogy a mint felemésztette a földnek fűvét” – jönnek a sáskák, és teljesen elpusztítják a termést – „azt mondám: Uram, Isten! Légy kegyelmes, kérlek! Hogyan állhasson meg Jákób, hiszen kicsiny?!” (2. vers – Károli). „Mebánta ezt az Úr: nem történik meg! – mondta az Úr” (1-3. vers).

Sokszor találjuk magunkat szemben azzal a problémával, hogy az emberi nyelvünk kifejezéseivel kell leírnunk Isten egy-egy cselekedetét. Mivel emberi szavakat alkalmazunk, úgy tűnhet, mintha Isten ugyanúgy reagálna bizonyos dolgokra, mint mi emberek. A harmadik versben szereplő „mebánta” kifejezést talán jobb lett volna úgy fordítani, hogy „megkönyörült”. Isten tehát megkönyörült rajtuk.

Az Igében ezt olvassuk: „Nem ember az Isten, hogy hazudnék, nem embernek fia, hogy bármit megbánna” (4Mózes 23:19). Isten sohasem változik, a megbánás kifejezés viszont változást sugall. „Mert én az Úr meg nem változom” (Mal. 3:6 - Károli). Ahogy azonban Isten cselekvéseit emberi szemszögből vizsgáljuk, bizonyos esetekben úgy tűnhet, hogy Isten mégis megváltozott – Isten belefogott valamibe, de aztán nem vitte véghez. Mivel én is emberként emberi szemmel tekintek Isten tetteire, és csak a behatárolt emberi kifejezésekkel tudom szavakba önteni azokat, kénytelen vagyok azt mondani például, hogy Isten megbánta, amit tervezett – mintha Isten hirtelen meggondolta volna magát.

Isten tehát egy látomásban mutatta meg Ámósznak, ahogy a sáskák elpusztítják a termést. Ez volt az egyik lehetséges módja Isten ítéletének a nép felett. Amikor azonban Ámósz látja, ahogy a sáskák mindent elpusztítanak, közbenjár a népért, és felkiált: „Ó, Istenem, ne tedd ezt! Könyörülj a népen, nagyon kérlek!”. Isten végül valóban megkönyörült rajtuk, és nem küldött pusztító sáskarajt az országra.

Figyeljük meg a próféta közbenjárását a népért, ami nagyon is dicséretes, és szöges ellentéte annak, amit jövő vasárnap olvashatunk majd Jónás könyvében! Látni fogjuk, hogy Jónás feldühödött, amikor Isten nem pusztította el a niniveieket, akikhez őt prófétálni küldte. Jónásnak esze ágában sem volt közbenjárni a niniveiekért – épp ellenkezőleg, arra bátorította Istent, hogy pusztítsa el a várost! Amikor pedig Isten

mégsem pusztította el őket, óriási haragra gerjedt, leült, duzzogott, és azt mondta Istennek, hogy ölje őt meg. „Ha őket nem akarod megölni, hát ölj meg engem, Uram! Már nem akarok élni!”.

Itt viszont egy olyan prófétát látunk, aki közbenjár a népért, ez pedig sokkal inkább összhangban áll Isten elhívásával. Istennek kedves, ha a próféta közbenjár a népért. Lehet, hogy nekünk is Isten eljövendő ítéletét kell hirdessük, de attól még közbenjárhatunk az emberekért. Ne így hirdessük Isten eljövendő ítéletét: „Isten végre leszámol veletek, ti gonosz emberek!”. Egyszerűen csak azt hirdessük, hogy ha tovább menetelnek a bűn útján, ennek elkerülhetetlen eredménye Isten ítélete lesz. „Így hát, forduljatok el a gonoszságtól! Ó, Istenünk, munkáldj a szívükben! Add, hogy odaforduljanak hozzád!”

Sokan félreértik a prófétákat: amikor Isten ítéletét hirdetik, mert az emberek hajlamosak azt gondolni, hogy a próféták szinte alig várják, hogy a jól megérdemelt ítélet napja elérkezzen. Pedig nem így van. Itt is azt látjuk, hogy Ámósz kihirdeti, hogy Isten ítélete elkerülhetetlen az emberek gonoszsága miatt, de Ámósz mindemellett közbenjár a népért, és kéri Istent, hogy bocsásson meg nekik. „Hiszen olyan picik! Hogyan állnak valaha is lábra, ha lepusztítod őket!”.

Ezután újabb látomást lát, melyben tűz emészti meg a városokat, Ámósz pedig ismét közbenjár, és megbocsátásért imádkozik. Isten pedig megígéri, hogy nem bocsát majd rájuk tüzet.

„Ezt mutatta nekem látomásban az én Uram, az Úr: Tüzet hívott elő ítéletre az én Uram, az Úr, és az megemésztette a nagy mélységet. Mikor már a földet kezdte perzselni, ezt mondtam: Ó, Uram, Uram, hagyd abba! Mi lesz így Jákóbbal, hiszen oly kicsiny? Megbánta ezt az Úr: Ez sem történik meg! – mondta az én Uram, az Úr” (4-6. vers). „Ezt mutatta nekem látomásban az Úr: Íme, az Úr ott állt egy meredek falon, függőóonnal a kezében. Ezt kérdezte tőlem az Úr: Mit látsz, Ámósz? Így feleltem: függőóont. Akkor ezt mondta az Úr: Függőóonnal vizsgálom meg népemet, Izráelt, többé nem bocsátok meg neki”.

Ennyire letértek már az egyenes útról. Isten egy függőóonnal vizsgálta népét – a függőóont pedig a függőleges irány meghatározására használták, hogy egyenes sarkakat kapjanak. De amikor Isten feltartotta függőóonját, látta, hogy mennyire letért már népe az egyenes útról – perverz dolgokat műveltek, Izsák áldozóhalmain a Baalt és Astartét, a hamis isteneket imádták.

„Elpusztulnak Izsák áldozóhalmai, romba dőlnek Izráel szentélyei, mert fegyverrel támadok Jeroboám házára” (7-9. vers).

Amacjá, aki hamis papként szolgált Bételben, üzenetet küldött Jeroboám királynak Samáriába:

„Ezt az üzenetet küldte Amacjá, Bétel papja, Jeroboámnak, Izráel királyának: Összeesküvést szít ellened Ámósz Izráel népe körében. Nem tűrheti el az ország az ő beszédeit! Mert így beszél Ámósz: fegyvertől hal meg Jeroboám, Izráelnek pedig fogságba kell mennie földjéről” (10-11. vers).

Amacjá papot aggasztották Ámósz próféciái, ezért üzenetet küldött Jeroboámnak, hogy tegyen valamit az ügyben, mert ez a próféta folyamatosan ellenük beszélt saját országukban, és összeesküvést szít a király ellen. „

Ámósznak viszont ezt mondta Amacjá: Te látnok!” – a prófétákat gyakran látnokoknak nevezték, mert beleláttak a szellemvilágba - „Menj el innen, menekülj Júdába, ott keresd meg kenyeredet, és ott prófétálj! Bételben nem prófétálhatsz többé, mert királyi szentély ez itt, és az ország temploma!” (12-13. vers).

Meghagyják tehát Ámósznak, hogy térjen vissza oda, ahonnan jött. Ámósz a déli királyságból, Júdából származott, a Betlehemtől délkeletre fekvő Tekóából. Azt parancsolják neki, menjen vissza Júdába, és ott prófétáljon.

„Ámósz így válaszolt Amacjának: Nem vagyok próféta, sem prófétatanítvány. Pásztor vagyok én, és fűgét termeszek. De elhívott engem az Úr a nyáj mellől, és ezt mondta nekem az Úr: Menj, és prófétálj népemnek, Izráelnek! Most azért hald meg az Úr igéjét! Te ezt mondtad: Nem prófétálhatsz Izráel ellen, nem prédikálhatsz Izsák házáról! Ezért így szól az Úr: Feleséged parázna nő lesz a városban, fiaid és

leányaid fegyver által esnek el, földedet föllozdtják mérőkötellel, te magad tisztátalan földön halsz meg, Izráel pedig fogságba megy földjéről!" (14-17. vers).

Isten függőnáll vizsgálja meg népét: akik megfelelnek az egyenes követelményének, megmaradnak, akik viszont eltérnek az egyenestől, elpusztulnak. Ámósz azt mondja Amacjának, hogy ő is letért az egyenes útról, ezért el kell pusztulnia – felesége parázna nő lesz a városban, fiai és leányai pedig vele együtt elpusztulnak.

Ámósz így válaszolt Amacjá papnak, aki lényegében megkérdőjelezte tekintélyét: „Ki kent fel téged erre a szolgálatra? Melyik teológiára jártál? Kitől kaptad a hatalmad?”.

Akik az Urat szolgálják, gyakran találják magukat szemben ilyen kérdésekkel. Mindez abból a helytelen elképzelésből fakad, hogy a teológiai végzettség felken bennünket az Úr szolgálatára. Pedig mi sem áll távolabb az igazságtól. Egyedül Isten kenhet fel valakit a szolgálatra. Igen, a teológiai tanulmányok valóban hasznosak lehetnek, de egyedül Isten kenhet fel valakit a szolgálatra.

Hány fiatal lelkipásztor van közöttünk is, akik mindenféle gyülekezeteket plántáltak, és nem jártak sem teológiára, sem bibliaiskolába. Előfordul, hogy nekik is feltesznek bizonyos kérdéseket – kiváltképp, amikor egyre csak nő a gyülekezet, és már a legnagyobb a városban: „Ki nevezett ki téged ebbe a pozícióba? Kitől kaptad erre a felhatalmazást?” – kérdezik ilyenkor sokan. Ők pedig csak azt válaszolhatják: „Kábítószert kereskedő voltam, de közben az Úr megragadta az életemet, megváltoztatott, és most már az evangéliumot terjesztem!”.

„Ámósz, honnan jöttél, és ki hatalmazott fel arra, hogy prófétálj nekünk?”. Ámósz pedig így válaszolt: „Nézzétek, én csak egy pásztor vagyok, és fűgét termeszték. Amikor a nyájamra vigyáztam, Isten elhívott engem, hogy menjek és prófétáljak!”. Ámósznak nem volt teológiai végzettsége – egyszerűen csak elhívta őt Isten.

Érdekesnek találom, hogy Keresztelő János szolgálatát ugyanígy megkérdőjelezték. Amikor a pusztában prédikált, megkeresték őt a farizeusok, és megkérdézték tőle, hogy kitől kapott felhatalmazást arra, hogy kereszteljen. Még Jézus szolgálatát is megkérdőjelezték, és megkérdézték tőle, hogy kitől kapott hatalmat arra, amit tesz.

Így hát én már csak mosolygok, amikor hozzám is odajönnek, és nekem szegezik a kérdést: „Ki bízott meg téged ezzel a szolgálattal? Ki nevezett ki erre a szolgálatra?”. Egyértelmű, hogy Keresztelő Jánost Isten nevezte ki a szolgálatra, és nem volt ez másként Ámósz esetében sem. Az emberek viszont nehezen fogadják el, hogy Isten gyakran egészen átlagos, hétköznapi embereket hív el és használ.

Pedig általában ez történik. Isten teljesen átlagos embereket hív el arra, hogy akaratát teljesítsék. Mi viszont hajlamosak vagyunk különleges példányokként tekinteni azokra az emberekre, akiket Isten használ – magasra emeljük őket, és besoroljuk őket a szuperszentek kategóriájába. Úgy érezzük, ők azért mégiscsak különlegesek, semmiképp sem átlagosak, szinte már az emberi és az angyali között járnak valahol félúton. A lényeg, hogy semmiképpen sem olyanok, mint az átlagember – nem úgy gondolkodnak, ahogy mi, nem is úgy reagálnak a dolgokra. Biztosan mindig mindenre tökéletes a reakciójuk, sohasem dühösek, sohasem feldúltak – biztosan tökéletesek, ezért is használja őket Isten.

Pedig nem így van! Isten az átlagos, hétköznapi embereket használja. *„/és ugyanolyan ember volt, mint mi”* (Jakab 5:17). Semmiben sem különbözött tőled. Ámósz is csak egy egyszerű pásztor volt. Akkor is épp a nyájára vigyázott, amikor az Úr megszólította, és elhívta a szolgálatra.

Istennek mindannyiunk életére van egy terve – mindannyiunk számára tartogat feladatokat. Mi viszont sokszor önmagunkat zárjuk ki Isten munkájából, amikor azt mondjuk: „De hát Uram, nem vagyok kellően képzett. Én csak egy teljesen átlagos, hétköznapi ember vagyok. Én csak én vagyok, Uram! Hogyan használhatnál engem?”. Ily módon eleve kizárjuk magunkat a szolgálattól, mondván, hogy túl átlagosak vagyunk. Valahogy azt gondoljuk, hogy Isten nem használ átlagembereket. Látod, mennyi hibád van, és azt gondolod, Isten csak tökéletes embereket használ. Látod, mennyire gyenge vagy, és azt gondolod, Isten nem használja a gyengéket.

Pedig Isten átlagembereket használ – Isten téged is használni akar. Azok az emberek, akiket Isten elhívott, mind meglepődtek Isten elhívásán, sőt mentegetőzni próbáltak, hogy ők csupán átlagos emberek. Amikor Isten meglátogatta Gedeont, aki épp búzát csépel a présházban, így szólt hozzá: *„Menj, és a te erőddel szabadítsd meg Izráelt Midján markából!”* (Bírák 6:14). Amikor ezt Gedeon meghallotta, azt hitte,

hogy az Úr viccelődik velem: „Uram, biztosan összetévesztettél valakivel! Senki vagyunk, az én nemzetségem a legszegényebb, és pedig a legkisebb vagyok apám házában! Én csak egy átlagos ember vagyok, aki búzát csépel. Miért küldenél engem? Uram, tévedés történt! Én átlagos vagyok, te viszont szuperszenteket használsz!”.

De Isten Gedeont hívta el, és őt használta. És figyeljük meg, hogy miután Isten hatalmas módon használta Gedeont, az emberek őt is megpróbálták felemelni, Gedeon azonban leállította őket, kijelentette, hogy sem ő, sem pedig fiai nem lesznek a nép királya, és visszatért a préházba búzát csépelni.

Gondoljunk csak vissza, hogy mi történt, amikor Isten elhívta Mózeset: „Uram, képtelen vagyok rá! Senki sem fog hinni nekem! Uram, de hát én csak egy egyszerű ember vagyok, már negyven éve itt élek kint a pusztában, és juhokat legeltetek! Miért mondod, hogy mondjam meg a fáraónak, hogy engedje szabadon a népedet? Uram, nekem ez nem fog menni! Én csak egy átlagember vagyok!”.

De hát Isten pont ilyen embereket használ: átlagembereket. És Isten téged is használni szeretne. Ámószt akkor hívta el Isten, amikor nyáját legeltette.

Sokan, akik arra vágnak, hogy életüket Istennek adják, gyakran elkövetik azt a hibát, hogy kilépnek a munkahelyükről, és csak várnak, hogy Isten belevezesse őket abba a szolgálatba, amelyet nekik elkészített. Általában azonban azt látjuk, hogy majd Isten fog elhívni a munkahelyedről, ha szeretne.

Szerintem nem helyes az, ha felmondunk, és azt mondjuk, innentől egyszerűen csak az Urat szolgáljuk. „Múlt héten felmondtam, és most csak az Urat fogom szolgálni!”. Hány így gondolkodó embernek kellett már elszenvednie döntése katasztrofális következményeit, éhségtől korgó gyomorral!

De elhívott engem az Úr a nyáj mellől, és ezt mondta nekem az Úr –

Amikor Péter és János hálóikat javígtatták, Jézus odament hozzájuk, és így szólt: „Hagyjátok a hálóitokat, és kövessetek!”. Addig viszont ne mozdulj a hálóid mellől, amíg az Úr oda nem megy hozzád, és meg nem kér, hogy hagyd hátra őket.

Máté a vámszedők helyén üldögélt, Jézus elment előtte, és így szólt: „Gyere, kövess engem!”. Máté épp a munkáját végezte, amikor az Úr elhívta. Az Úr pedig téged is el tud hívni jelenlegi munkahelyedről. Ne kell most benyújtsad a felmondásodat, hogy kimenj a pusztába és várj egy látomásra, vagy Isten hívására. Isten onnan fog elhívni, ahol most éppen vagy, ha hajlandó vagy meghallani a hangját.

„Menj, és prófétáld népemnek, Izráelnek!” (15. vers).

Izráel elhagyta Istent, és hamis isteneket imádott. Isten mégis saját népének nevezi őket.

Mikor enged el valakit Isten? Vajon mikor tagad ki téged? Mikor mondja Isten, hogy a népem többé nem az én népem?

Isten még azután is tulajdon népeként utalt rájuk, mikor ők már rég tagadták, hogy Isten az ő istenük. Isten továbbra is sajátjának tart téged. Ő megtartja az életedet – nem enged el. Milyen bámulatos, hogy Isten saját népeként beszél rólunk – tulajdon fiának, saját gyermekének szólít bennünket. Teljesen lenyűgöző, hogy Isten a sajátjának tekint engem!

„Ezt mutatta nekem látomásban az én Uram, az Úr: Íme egy kosár érett gyümölcs!” (1. vers). Ámósz újabb látomást lát, melyben egy kosár érett gyümölcs jelenik meg előtte – barack és őszibarack, szilva, nektarin és cseresznye!

„Ezt kérdezte tőlem: Mit látsz, Ámósz? Így feleltem: Egy kosár érett gyümölcsöt. Ekkor azt mondta nekem az Úr: Elérte a vég népemét, Izráelt, többé nem bocsátok meg neki. Azon a napon jajgatássá válnak a templomi énekek – így szól az én Uram, az Úr. Tömérdek hullá lesz mindenütt, csendben rakják le őket” (1-3. vers).

Óriási pusztulás várt a népre. A templomi énekek is jajgatássá válnak majd, és tömérdek hullá lesz mindenütt, akiket csendben temetnek majd el.

„Halljátok meg ezt ti, akik a szegények vesztét kívánjátok” – Isten itt megint azzal vádolja őket, hogy a gazdagok sanyargatják a szegényeket - „és ki akarjátok pusztítani az ország nyomorultjait!” (4. vers). „Mert így beszéltek: Mikor múlik el az újhold, hogy gabonát árulhassunk, és a szombat, hogy gabonával kereskedjünk, kisebb vékéval, nagyobb súlyokkal, és hamis mérleggel csalva” (5. vers).

Az újhoid szabadnap volt, szabadnapon pedig nem dolgozhattak. Ezért gyűlölték az újhoidat, és alig várták, hogy elmúljon, hogy újra kereskedhessenek, és profitot termelhessenek. Nem akarták bezárni boltjukat még a szombatnapra sem – olyannyira pénzéhessé váltak. „Azt akarod mondani, hogy az emberek annyira pénzéhessé válhatnak, hogy egy héten hét nap akarnak nyitva tartani? Szörnyűség!”. Nem meglepő, hogy Isten kiöntötte ítéletét.

„Mert így beszéltek: Mikor múlik el az újhoid, hogy gabonát árulhassunk, és a szombat, hogy gabonával kereskedjünk, kisebb vékával, nagyobb súlyokkal, és hamis mérleggel csalva”.

Kisebb vékával mértek, vagyis az egy véka liszt már nem egy véka volt, mégis ugyanannyit számoltak fel érte. A véka, vagyis a mérőedény mérete tehát egyre csak csökkent. Emellett nagyobb súlyokat is alkalmaztak, és hamis mérleggel mértek. Idővel odáig fajult a dolog, hogy két külön súlycsomaggal rendelkeztek – az egyiket a vásárlásnál alkalmazták, a másikat pedig az eladásnál. Mivel pedig a súlyok nem voltak központilag egységesítve, egyre átláthatatlanabbá vált a helyzet, és egyre több embert csaptak be: vásárláskor könnyebb súlyokat vetettek be, amikor viszont ugyanazt a portékát másnak eladták, már a nehezebb súlyok kerültek a serpenyőbe. A Példabeszédek könyvében azt olvassuk, hogy a hamis mérleg utálatos az Úr szemében.

„Hogy megvehessük a nincsteleneket pénzen, a szegényeket egy pár saruért, és eladhassuk a hulladék gabonát?” (6. vers). Becsapták, kihasználták az embereket, és arra kényszerítették a szegényeket, hogy önmagukat bocsássák áruba ennivalóért cserébe. A szegények és szükségben szenvedők kiszípolozása azonban utálatos az Úr szemében.

„Megesküdött az Úr Jákób büszkeségére: Sohasem felejtem el tetteiket! Ne rendüljön meg emiatt a föld, és ne gyászoljon minden lakója? Úgy megemelkedik, akár a Nílus, árad és apad, mint Egyiptom folyója. Azon a napon – így szól az én Uram, az Úr – naplementét idézek elő délben, és sötétségbe borítom a földet fényes nappal. Ünnepeiteket gyászra változtatom, és dalaitokat siratóénekekre. Minden derékra

gyászruhát huzatok, minden fejet kopasszá teszek, olyan gyászba borítom őket, amilyent az egyszülöttért tartanak. Ilyen keserves nap lesz a végük” (7-10. vers).

Ebben az ígérésben Isten megígéri, hogy a nap lemegy majd délben, és sötétségbe borul majd a földre fényes nappal. Egyesek szerint ez csak egy metafora, amely kifejezi azt a pusztulást, szomorúságot és szenvedést, amit a nép megtapasztal majd ellenségeitől. Mint amikor szomorúságunkban néha így sóhajtok: „Ó, milyen sötét ma ez a világ!”.

Mások szerint Ámós ebben az ígérésben bizonyos napfogyatkozásokat jövendölt meg, amelyek Izraelben az azt követő húsz évben bekövetkeztek. A 17. századi Usher püspök három napfogyatkozást is említ, amelyekre az egymást követő években került sor, minden alkalommal egy ünnepnapon: pünkösöd napján, majd a kürtzengés napján, illetve az azt követő évben ismét pünkösöd napján. Ez megmagyarázhatja, hogyan sötétülhet el a föld fényes nappal, és hogyan változhat egy ünnepnap a gyász napjává.

I.e. 763-ban volt egy napfogyatkozás – körülbelül 24 évvel Ámós próféciája után. Hozzá kell azonban tennünk, hogy csak Afrika felett volt akkor teljes napfogyatkozás, Samáriában nem. Mégis olvashatunk egy olyan ünnepnapról, egy olyan páskaünnepéről, amikor a föld délben, fényes nappal elsötétült. Ebben az esetben nem lehetett szó napfogyatkozásról, hiszen a páskaünnepet mindig holdtöltekor tartják, de holdtöltekor nincs napfogyatkozás.

Emlékezzünk viszont Jézus Krisztus keresztre feszítésének napjára, amikor az Ige azt írja, hogy sötétség borította a földet a hatodik órától kezdődően. Ez a prófécia akár a Krisztus megfeszítésének idején beálló sötétségre is vonatkozhat – már délben lemegy a nap, a föld elsötétül, és gyászba borul az ünnep.

„Minden derékra gyászruhát huzatok, minden fejet kopasszá teszek, olyan gyászba borítom őket, amilyent az egyszülöttért tartanak. Ilyen keserves nap lesz a végük” – a kopaszra borotvált fej az elhunyt feletti mélységes gyász kifejezése volt.

„Jön majd olyan idő – így szól az én Uram, az Úr -, amikor éhséget bocsátok a földre. Nem kenyérre fognak éhezni, és nem vízre fognak szomjazni, hanem az Úr igéjének hallgatására” (11. vers).

Szerintem most épp olyan időket élünk, amikor az emberek éheznek Isten Igéjére. Ebben csak az az ellentmondásos, hogy talán soha nem állt még ennyi nyomtatott példány rendelkezésünkre a Bibliából mint ma.

Az éhínség Isten Igéjét illetően azért állt be, mert az emberek már nem hallják Isten szavát. Nem mintha Isten Igéje már nem szólna – csak az emberek már nem hallják meg.

Emlékeztek, hogy Jézus újra és újra elismételte a gyülekezetekhez címzett levelekben a Jelenések könyvében: *„Akinak van füle, hallja meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek!”*. Mindegyik gyülekezetet erre bátorította – akinek van füle, hallja meg, mit mond a Lélek! De az igazság az, hogy sok embernek nincs füle, amely meghallaná, mit mond a Lélek. Egyszerűen nem hallják Isten szavát.

„Nem az Úr keze rövid ahhoz, hogy megsegítsen, nem az ő füle süket ahhoz, hogy meghallgasson, hanem a ti bűneitek választottak el titeket Istenetektől, a ti vétkeitek miatt rejtette el orcáját előletek, és nem hallgatott meg” (Ézsaiás 59:1).

Látjátok, a hiba nem Istenben van. Nem arról van szó, hogy Isten nem szól, hanem arról, hogy mi nem figyelünk oda. Még csak nem is arról van szó, hogy Isten ne hallaná meg imáinkat. De olyan életet élünk, amellyel lehetetlenné tesszük, hogy Isten válaszoljon.

Az emberek éhesek voltak Isten szavára, de nem hallották azt. Nézzük csak az eredményt:

„Támolyognak majd tengertől tengerig és északtól keletig. Bolyonganak, és keresik az Úr igéjét, de nem találják” (12. vers).

Nyugtalanul bolyonganak majd, és próbálnak találni valamit, ami megelégtíti őket. És milyen nyughatatlan napjainkban is a világ! Az emberek tengertől tengerig, északtól

délig támolyognak, bejárják az egész földet, hogy találjanak valamit, ami megelégteti őket.

De ha nem hallod meg Isten szavát, vagy ha nem fogadod el, amit hallasz, vakon kell majd tovább tapogatózzál, miközben kétségbeesetten próbálsz találni valamit, ami betölti a szívedben tátongó űrt. Ez a fajta nyugtalanság mindig annak az eredménye, hogy már nem hallod Isten hangját a szívedben. A szívedben tátongó űr nyugtalanná tesz, és az eredmény:

„Azon a napon elepednek a szomjúságtól a szép szüzek és az ifjak” (13. vers).

Nem azt írja az Ige, hogy az idősek ájulnak el, hanem a fiatalok, akik még erejük teljében vannak – szomjaznak, és elepednek, mert nincs semmijük, ami megtartaná őket és a segítségükre lenne. Még akik erejük teljében vannak, azok sem maradhatnak életben Isten Igéje nélkül. Mennyire szükségünk van rá, hogy halljuk Isten Igéjét!

„Akik Samária bálványára esküsznek, és így beszélnek: Dán Istenére mondom!” – Dán az északi királyság, vagyis Izráel vallási központja volt. Itt állítottott Jeroboám oltárt, ahová egy aranyborjút helyeztett, és azt mondta, hogy ez az isten, aki megszabadította a népet Egyiptomból. Jeroboám arra buzdította a népet, hogy az aranyborjút imádják istenükként. Az emberek is arra esküdöztek.

„Dán Istenére mondom! – vagy: A beérsebai útra mondom! Elesnek, és nem kelnek fel többé!” (14. vers).

Ámósz utolsó próféciájában így szól:

„Láttam az Urat az oltárnál állni. Ezt mondta: Üss az oszlopfőre, hogy belerendüljenek a küszöbök, hadd hulljanak a kövek mindnyájuk fejére! Akik megmaradnak, azokat fegyverrel ölöm meg. Nem tud elfutni közülük senki, nem fog megmenekülni közülük senki!” (1. vers).

Isten parancsára tehát minden megremeg. Bár megpróbálnak elfutni, nem menekülhetnek. Még ha úgy tűnik is, hogy megmenekültek, nem menekülhetnek.

„Ha a holtak hazájába hatolnak be, onnan is kiragadja őket a kezem. Ha az égbe mennek föl, onnan is lehozom őket. Ha a Karmel tetején bújnak el, ott is felkutatom, és megragadom őket. Ha a tenger mélyén rejtőznek el a szemem előtt, ott is parancsolok, és megmarja őket a kígyó. Még ha fogságba mennek is ellenségeik előtt, ott is parancsolok, és megöli őket a fegyver. Szemmel tartom őket, de vesztükre és nem javukra” (2-4. vers).

Isten tehát kiönti ítéletét a hitehagyott Izráelre. Nincs előle menekvés – sem a sírban, sem a mennyben, sem a Karmel tetején, sem a tenger mélyén. Még a fogságban sem. Ott is megöli őket a fegyver. Az Úr kiönti rájuk ítéletét gonoszságuk miatt.

„Ha az Úr, a Seregek Ura megérinti a földet, megrendül az, és gyászol minden lakója. Úgy megemelkedik, akár a Nílus, majd leapad, mint Egyiptom folyója. A mennyben építette meg palotáját, és a földön vetett alapot boltozatának. Szól a tenger vizének, és kiönti azt a szárazföldre: az Úr az ő neve!” (5-6. vers). Jehova hirdet most ítéletet a hitehagyott nép felett.

„Nem olyanok vagytok-e előttem, Izráel fiai, mint az etiópok?” – teljes mértékben pogány – „Így szól az Úr. Én hoztam ki Izráelt Egyiptomból, a filiszteusokat meg Kaftórból és az arámokat Kírből! Az én Uram, az Úr szemmel tartja a vétkes országot. Kipusztítom azt a föld színéről! Bár mégsem pusztítom ki egészen Jákób házát – így szól az Úr” (7-8. vers).

Isten megőrzi egy részüket, nem pusztítja ki őket teljesen, mert Istennek még van egy csodálatos terve Jákóbbal, Izráel népével.

„Mert én parancsolok a népeknek, és megrostálom Izráel házát, mintha rostával ráznák, de egy szem sem esik a földre. Fegyvertől hálnak meg népem vétkesei, akik azt gondolják: Nem ér el minket, és nem talál ránk a veszedelem” (9-10. vers). Isten tehát kijelenti, hogy eljön az ítélete. Megrostálja őket, szétszóródnak majd mindenfelé a világban. És bizony, ha ma tanulmányozzuk a zsidók történelmét, látjuk, hogy valóban szétszóródtak a világban.

„Azon a napon fölállítom Dávid összedőlt sátorát, kijavítom réseit, helyreállítom romjait, fölépítem, és olyan lesz, mint hajdan” (11. vers).

Isten megígéri, hogy helyreállítja Dávid királyságát, és újra fölállítja Dávid összedőlt sátorát. Egyesek úgy értelmezik ezt az ígét, hogy ennek értelmében nem építik föl soha többé Jeruzsálemben a templomot, hanem csak Dávid sátrát, vagyis egy új szent sátort építenek majd Jeruzsálemben.

Az Igében viszont olyan verseket is találunk, amelyek egyértelműen egy új templomról szólnak – ahol Isten konkrét falméreteket is ad az építéshez.

Dávid sátra tehát Dávid országára utal, melyet Isten újra megalapít, ammak ellenére, hogy ekkorra elbukott.

„Azon a napon fölállítom Dávid összedőlt sátorát, kijavítom réseit, helyreállítom romjait, fölépítem, és olyan lesz, mint hajdan”. „Birtokba veszik Edóm maradékát és mindazokat a népeket, amelyeket majd rólam neveznek el – így szól az Úr, aki ezt véghezviszi” (12. vers).

Most pedig Isten jövőbeli áldásairól olvashatunk, és a királyság koráról, amit ma is izgatottan várunk!

„Eljön majd az idő – így szól az Úr -, amikor nyomon követi a szántó az aratót, a szőlőtaposó a magvetőt. Most csurog a hegyekről, és ömlik a halmokról. Jóra fordítom népemnek, Izraelnek sorsát. Az elpusztult városokat fölépítik, és laknak bennük. Ültetnek szőlőket, és isszák azok borát, kerteket művelnek, és eszik azok gyümölcsét. Elültetem őket földjükbe, és többé nem tépik ki őket földjükből, amelyet nekik adtam. Ezt mondja az Úr, a te Istened” (13-15. vers).

Isten megígéri, hogy eljön az idő, amikor újjáépül minden. Bárcsak velünk tarthatnátok egyszer Izraelbe! Bárcsak láthatnátok a szőlősöket és a kerteket, melyeket ők ültettek! Lepusztult városokat építettek újjá. Isten valóban megígérte, hogy újjáéled majd a föld, és bizony ha napjainkban Izraelbe látogatsz, látod mindazt, amiről az Úr előre szólt: Isten visszavitte népét a földre, és az ember szeme előtt teljesednek be Isten ígéretei azon a földön!

Milyen hűséges is Isten az ő Igéjéhez! Ha Isten valamit kijelent, jobban teszed, ha elhiszed, mert biztos lehetsz benne, hogy az meg is történik. Isten egyetlen prófécija sem vall szégyent.

Gyakran előfordul, hogy megjelenik egy ember, és azt állítja magáról, hogy megadatott neki a prófétálás ajándéka, és előre meg tud jövendölni bizonyos eseményeket. Egyesek ezután valóban pontosan meg is jövendöltek bizonyos eseményeket, amelyek később bekövetkeztek. Ez viszont még nem feltétlenül bizonyítja, hogy jóslatuk Istentől származott.

Ahhoz, hogy valaki tényleg azt állíthassa magáról, hogy Istentől kapja a prófeciákat, száz százalékos pontossággal kell prófétáljon, hiszen Isten egyetlen hibát sem vét soha. A Biblia is kijelenti, hogy az Istentől származó prófécia minden szava beteljesül majd. Éslsten most már mintegy ezer prófeciánál tart – egyben sem tévedett. Ha már eddig is vagy ezer prófécija beteljesedett, nagy az esélye, hogy a további prófeciák is maradéktalanul beteljesednek majd a jövőben.

Az Ige azt mondja: „Ezért tehát még jobban kell figyelünk a hallottakra, hogy valamiképpen el ne sodródjunk. Mert ha az angyalok által hirdetett ige olyan erős volt, hogy minden törvényszegés és engedetlenség megkapta igazságos büntetését, akkor hogyan menekülünk meg mi, ha nem törődünk ilyen nagy üdvösséggel, amelyet az Úr hirdetett először” (Zsidók 2:1-3).

Isten kijelenti Izráel népéről, hogy nincs számunkra menekvés. Ha a pokolban próbálnak is elrejtőzni, ott is megtalálja őket. Ha a mennyben rejtőzködnek, onnan is lecibálja őket. Ha Karmel hegycsúcsára menekülnek, utánuk ered. Ha a tenger mélyébe vetik magukat, hogy elrejtőzzenek, kígyót küld, hogy megmarja őket. Nincs menekvés. Még ha fogságba hurcolják is őket, Isten fegyvere oda is követi őket. Isten elől nem menekülhetnek el.

Akkor hogyan menekülhetünk meg? Nincs menekvés. Csak egy kiút létezik, amelyet Isten maga biztosított nekünk. A kiút Jézus Krisztus, a mi csodálatos üdvösségünk. Hogyan menekülhetnénk meg, ha nem törődünk ilyen nagy üdvösséggel? Az

egyedüli kiutat Isten biztosította – egyedül Jézus Krisztuson keresztül menekülhetünk meg.

De ha te elutasítod Őt, nem marad más, csak Isten haragja és tüzes ítélete, amely felemészti minden ellenségét. Ennél egyszerűbben nem is lehet ezt szavakba önteni. Egyenesen az Igéből. Isten eddig is megtartotta a szavát, így biztosra vehetjük, hogy a továbbiakban is hű marad szavához, és befejezi azt, amit elkezdett.

Izrael bűnhődött, és fogságba hurcolták. Megrostálták, és szétszórták a világ minden táján. De Isten megóvta népét – nem engedte, hogy kipusztuljanak. Már önmagában is csoda, hogy Izrael népe megőrizte nemzeti identitását. A zsidók mindenütt zsidók maradtak, anyaország nélkül is. Isten pedig megígérte, hogy egy részüket megőrzi, kihívja őket a népek közül, és visszaviszi őket a földre. Ők pedig újjáépítik a romos városokat, és a pusztából kerteket és gyümölcsösöket faragnak.

Ma pedig azt látjuk, hogy mindezt meg is tették – saját szemünkkel láthatjuk, ha ellátogatunk Izraelbe. Isten megtartotta az ígérését, és továbbra is hű marad szavához. A prófécia fennmaradó része még teljesebben be, de bizonyosan beteljesedik majd, hiszen eljön majd az a dicsőséges nap, amikor Jézus Krisztus visszatér, Dávid trónjára ül, és megalapítja országát. Akkor majd teljes lesz a kép. Mi pedig vele élünk és uralkodunk majd a földön.

Ámósz próféta érdekes figura. Fügetermesztő és pásztor, Isten mégis elhívja, és beteljesíti prófeciáit, bizonyítva, hogy Igéje valóban isteni ihletésű.

Ezt bizonyítja ma az is, amit Izraelben látunk!